

Hyvinkään Hangonsillan alueen ideakilpailu

18.4.-19.10.2012

KUVA 1. Viistokuva Hangonsillan alueesta Louisaasta kuvattuna (Lentokuva Vallas Oy 2009).

Hyvinkään Hangonsillan alueen ideakilpailu

HYVINKÄÄ

© Hyvinkään kaupunki, Kaavoitus

Järjestäjä: Hyvinkään kaupunki

Teksti: Anne Jarva ja Mika Ahonen

Taitto: Charlotta Tanner

Paino: xxxxxxxx

Kartat: Hyvinkään kaupunki

Internet-sivut: www.hyvinkaa.fi/Hangonratapiha-uudistuu

Kansi: Lentokuva Vallas Oy 2009

Sisällysluettelo

Hyvinkäällä on hyvä huomen

1 Kilpailukutsu

- 1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus
- 1.2 Osanotto-oikeus
- 1.3 Palkinnot ja lunastukset
- 1.4 Palkintolautakunta
- 1.5 Kilpailuohjelman hyväksyminen
- 1.6 Kilpailun ohjelma-asiakirjojen luovutus
- 1.7 Kilpailun aikataulu
- 1.8 Kilpailun kieli

2 Kilpailutekniset tiedot

- 2.1 Ohjelma-asiakirjat
- 2.2 Kilpailua koskevat kysymykset
- 2.3 Kilpailun ratkaiseminen, tuloksen julkistaminen ja näytteillepano
- 2.4 Jatkoitoimenpiteet kilpailun seurauksena
- 2.5 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus
- 2.6 Kilpailuehdotusten palautus
- 2.7 Kilpailuehdotusten vakuuttaminen
- 2.8 Kilpailun säännöt

3 Kilpailutehtävän tausta

- 3.1 Sijainti ja laajuus
- 3.2 Kilpailualueen liittyminen ympäröivään kaupunkirakenteeseen
- 3.3 Liikenne
- 3.4 Yleiskaavat
- 3.5 Asemakaavat
- 3.6 Maanomistus
- 3.7 Rakennuskanta
- 3.8 Kasvillisuus

7

8

8

8

8

8

9

9

9

9

10

10

10

11

11

11

11

11

11

13

13

13

16

18

19

20

20

21

3.9 Maaperä, pohjavesi ja perustamisolosuhteet

21

3.10 Maaperän pilaantuneisuus

21

4 Kilpailun tavoitteet

24

5 Suunnitteluohjeet

26

5.1 Keskustajaman osayleiskaavaehdotus

26

5.2. Asuntopainotteiset alueet

26

ASUNTOPAINOTTEISTEN ALUEIDEN MAANKÄYTTÖ

26

ASUNTORAKENTAMINEN

27

5.3. Renton kiinteistö (entisen kenkätehtaan alue)

27

5.4. Siltakansi

27

5.5. Uusi keskuslukio

29

5.6. Kaupunkikuvan täydentäminen

29

5.7. Liikenne ja pysäköinti

29

KATUVERKKO

29

KÄVELY JA PYÖRÄILY

31

PYSÄKÖINTI

31

JOUKKOLIIKENNE

32

5.8. Viheralueet

32

5.9. Ympäristöhäiriöt

34

PILAANTUNUT MAAPERÄ

34

LIKENNEMELU

34

RAUTATIELIIKENTEEEN TÄRINÄ

34

5.10. Esirakentaminen ja pohjavesiolosuhteiden huomioon ottaminen

34

5.11. Kunnallistekniikka

36

6 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

38

7 Ehdotusten laadintaohjeet

40

7.1 Vaaditut asiakirjat

40

7.2 Kilpailusalaisuus

41

7.3 Kilpailuehdotusten sisäänjätö

41

KUVA 2. Viistokuva Hyvinkään keskustasta kaakosta kuvattuna. (Skyfoto 2010)

Hyvinkäällä on hyvä huomen

Hyvinkään kaupunkistrategian mukaan vuonna 2017 Hyvinkää on metropolialueella kasvava, vetovoimainen ja viihtyisä Pohjois-Uudenmaan keskus. Hyvinkään missio eli perustehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja elinkeinonelämän menestystä. Strategisina valintoina Hyvinkää erottautuu muista Uudenmaan kaupungeista ja sillä on vahva ja tunnistettava identiteetti. Kaupunki kasvaa ja kehittyy osana metropolialuetta. Hyvinkään kehitys perustuu asukaslähtöisyyteen ja uudistumiseen.

Hyvinkään kaupunki sijaitsee noin 55 kilometriä pohjoiseen Helsingistä pääradan ja Hangonradan risteyksessä ja Tampereen moottoritien varrella. Kaupungin väkiluku on ylittänyt 45 000 asukasta. Väkiluvun arvioidaan olevan vuonna 2030 noin 53 000 asukasta, mikä merkitsee 300 asukkaan vuotuista väestönkasvua. Hyvinkään synty ja kasvu ovat perustuneet rautateihin ja teollisuuteen, nykyisin työpaikkoja on eniten palvelutoiminnoissa. Hyvinkään työpaikkaomavaraisuus on merkittävä (89% vuonna 2009).

Vaikka Hyvinkään historia kaupunkina on vasta noin viisikymmenvuotias, on kaupungin keskusta-alueelle kerrostunut jo yli sadan vuoden ajalta liikenteen, teollisuuden ja kaupan historiaa. Kaupunkikuvalle

antavat leimaansa keskeisesti sijaitsevat punatiiliset tehdasrakennukset, keskustan vaaleat funktionalistiset liikerakennukset sekä kaupungin voimakkaan kasvun aikana 50-70 -luvuilla toteutetut modernit julkiset rakennukset ja asuntoalueet. Hyvinkää tunnetaan pientalojen suurkaupunkina: keskustan tuntumassa sijaitsee laajoja pientaloalueita eri aikakausilta. Valtaosa asunnoista on kuitenkin kerrostaloissa. Koko asuntokannasta noin 30 % on vuokra-asuntoja. Hyvinkään imagolle tärkeää on myös puutarhakaupunkimainen ilme, joka muodostuu pääkatujen lehmusrivistöistä ja muista julkisista istutuksista, puistojen ja korttelialueiden mäntyvaltaisesta puustosta sekä omakotitaloalueiden puutarhoista.

Tällä hetkellä Hyvinkään kaupunki kehittyy voimakaimmin keskustassa sekä keskustaajaman eteläpuolella Metsäkaltevassa. Pääradan itäpuolelle keskustan kaakkoisosaan valmistuu maaliskuussa 2012 kauppakeskus Willan ja Prismakeskuksen muodostama kokonaisuus, johon sijoittuu mm. noin 53 000 k-m² uutta, korvaavaa tai korjattua liiketilaa sekä mittavat pysäköintilaitokset. Samanaikaisesti kunnostetaan liikekeskustaan liittyvät keskeiset julkiset tilat, Kirjastoaukio ja Hämeenkatu. Muita mittavia kehityskohteita keskustassa ovat olleet Ykköskorttelin liikekeskuksen täydennysrakentaminen sekä

vanhan villatehtaan korttelin saneeraus kulttuuri-, liikunta- ja hallintotiloiksi. Keskustan liikekortteleihin ja Tehtaansuon reunalle rakennetaan myös uutta asuntokantaa lähinnä kerrostaloin. Metsäkalteva noin viiden kilometrin päässä rautatieasemasta on asuinrakentamisen painopiste lähimmän kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2013 järjestettävät asuntomessut aloittavat uuden noin 5000 asukkaan kaupunginosan toteuttamisen.

Hangonsillan alue ydinkeskustan tuntumassa on 2020-luvun merkittävin kaupunkikehityskohde Hyvinkäällä. Asemansetu ja Hyvinkääkadun-Uudenmaankadun varren keskustarakentaminen odottavat rata-alueen vastakkaiselle puolelle huomispäivää edustavaa vastinpariaan. Alueen suunnittelu käynnistetään ideakilpailulla vuonna 2012. Kaavarungon laadinta ja asemakaavoitus käynnistetään 2013. Alueen toteuttaminen on ohjelmoitu aloitettavaksi 2010-luvun lopulla.

1 Kilpailukutsu

1.1 Kilpailun järjestäjä, luonne ja tarkoitus

Hyvinkään kaupunki järjestää Hangonsillan alueen maankäytön suunnittelusta yleisen ideakilpailun. Kilpailualue sijaitsee kaupungin keskustassa pääradan länsipuolella ja on suurimmaksi osaksi rakentamatonta, Hangon ja Karkkilan ratoja palvellutta ratapiha-aluetta. Kilpailun tarkoituksena on hahmottaa keskustamaisen asuinalueen perusratkaisuja erityisesti identiteetin, kaupunkikuvan, kestävän liikumisen ja kaupunkimaisen kestävän elämäntavan kannalta. Kilpailun kautta halutaan löytää uusia laadukkaita ja innovatiivisia asuntokorttelisuunnitelmia, jotka luovat suomalaiseen keskisuureen kaupunkiin soveltuvaa urbaania miljöötä tulevaisuuden asumistarpeisiin.

Kilpailun tavoitteena on saada korkeatasoinen suunnitelma alueen käyttämiseksi pääosin asumiseen sekä asumista palveleviin muihin toimintoihin. Alueelle sijoitetaan lisäksi koko Hyvinkäätä palveleva keskuslukio sekä toimisto- ja liiketiloja vanhan katehtaan ympäristöön ja Kalevankadun varrelle. Kilpailua hyödynnetään alueen kaavarungon, asema-kaavoituksen sekä tulevan rakentamisen pohjaksi.

Kaupungin lisäksi myös Rentto Oy osallistuu kilpailun kustannuksiin.

Kilpailuehdotuksilta odotetaan asiantuntevaa otetta kaupunkisuunnittelussa, viheralue suunnittelussa, asuntosuunnittelussa, kulttuuriympäristön ja sosiaalisen ympäristön suunnittelussa sekä kaupunkitekniikassa ja liikennesuunnittelussa. Alueen reunoilla joudutaan kohtaamaan myös liikennemelun ja -tärinän aiheuttamia teknisiä haasteita.

1.2 Osanotto-oikeus

Yleiseen kilpailuun voivat osallistua henkilöt, jotka ovat oikeutettuja harjoittamaan arkkitehdin ammattia omassa maassaan.

1.3 Palkinnot ja lunastukset

Palkintoina jaetaan 110 000 euroa seuraavasti:

1. palkinto 40 000 euroa
2. palkinto 30 000 euroa
3. palkinto 20 000 euroa

Lisäksi jaetaan kaksi lunastusta suuruudeltaan 10 000 euroa.

Palkintolautakunta voi yksimielisellä päätöksellä jakaa palkintosumman toisinkin Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen edellyttämällä tavalla. Kilpailusääntöjen mukaisesti 1. palkinto ja lunastus eivät kuitenkaan voi olla pienempiä kuin mitä kilpailuohjelmassa on ilmoitettu.

Lisäksi palkintolautakunta voi halutessaan jakaa kuniamainintoja.

Suomen Arkkitehtiliitto perii kilpailusääntöjensä mukaisesti palkinnoista ja lunastuksista 7 %. Palkinnot jaetaan Suomen Arkkitehtiliiton kautta. Palkinnoille haetaan verovapautta.

1.4 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluvat Hyvinkään kaupungin nimeäminä

Jyrki Mattila	tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Antti Rantalainen	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Jukka Salmi	kaupunginhallituksen jäsen

Riitta Miettinen teknisen lautakunnan vara-
puheenjohtaja
Jouni Mattson tekninen johtaja
Anne Jarva kaavoituspäällikkö
arkkitehti SAFA

sekä Suomen Arkkitehtiliiton nimeäminä

Ari Hynynen professori, arkkitehti SAFA
Riitta Jalkanen arkkitehti SAFA

Palkintolautakunnan puheenjohtajana toimii Jyrki Mattila. Palkintolautakunnan jäsenistä ovat Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen 6 §:n tarkoittamia ammattijäseniä Ari Hynynen, Riitta Jalkanen, Anne Jarva ja Jyrki Mattila.

Pysyvinä asiantuntijoina toimivat puisto- ja viheralueasioissa kaupunginpuutarhuri Terhi Parkkali-Reskola ja liikenneasioissa liikenneinsinööri Kimmo Kiuru. Lisäksi asiantuntijoina kuullaan Rentto Oy:n edustajia sekä muita palkintolautakunnan erikseen nimeämiä asiantuntijoita.

Palkintolautakunnan sihteereinä toimivat kaava-arkkitehti Mika Ahonen ja kavasuunnittelija Charlotta Tanner.

Asiantuntijat ja sihteerit eivät osallistu palkintolautakunnan päätöksentekoon.

1.5 Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatetaan Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjä. Kilpailuohjelma liitteineen on kilpailun järjestäjän, palkintolautakunnan ja Suomen Arkkitehtiliiton kilpailutoimikunnan hyväksymä.

1.6 Kilpailun ohjelma-asiakirjojen luovutus

Kilpailuohjelma on saatavilla 18.4.2012 lähtien pdf-tiedostona Hyvinkään kaupungin internet-sivuilta osoitteesta <http://www.hyvinkaa.fi/hangonratapiha-uudistuu>. Osa erikseen ladattavista liitteistä saattaa olla saatavilla vasta myöhemmin sivustolla tarkemmin ilmoitettuna ajankohtana. Painettu kilpailuohjelma on niin ikään saatavilla internetsivuilla ilmoitettuna ajankohtana Hyvinkään kaupungin teknisestä keskukselta kaavoituksen palvelupisteestä (Suutarinkatu 2D, 2.kerros, Hyvinkää) ja Suomen Arkkitehtiliiton toimistosta (Runeberginkatu 5, Helsinki).

1.7 Kilpailun aikataulu

Kilpailu alkaa 18.4.2012
Kilpailuseminaari 29.5.2012 Hyvinkäällä
Kilpailukysymysten jättö viimeistään 20.8.2012
Kilpailukysymysten vastaukset viimeistään 30.8.2012 mennessä

Kilpailu päättyy 19.10.2012
Tulokset julkistetaan tammikuussa 2013.

1.8 Kilpailun kieli

Kilpailun kieli on suomi.

KUVA 3. Ilmakuva vuodelta 1973
(Maanmittaushallitus, ilmakuvatoimisto).

2 Kilpailutekniset tiedot

2.1 Ohjelma-asiakirjat

Kilpailuohjelma, johon sisältyy seuraava liitemateriaali:

- Kilpailualueen sijainti (myös pdf)
- Kilpailualueen eri osa-alueet ja nimistö
- Pohjakartan pienennös 1:5000
- Kartta alueen ja ympäristön palveluista ja muista tärkeistä kohteista
- Keskustan kehää koskeva ote Hyvinkään liikennejärjestelmäsuunnitelmasta
- Ote Hyvinkään keskustaaajaman osayleiskaavaehdotuksesta 27.3.2012 (myös pdf)
- Maanomistuskartta
- Ote Hyvinkään kaupungin ajantasa-asemakavasta/asemakaavatilanteesta (myös pdf)
- Viistoilmakuvia kilpailualueelta
- Valokuvia kilpailualueelta
- Valokuvien kuvauspisteet

Kilpailun internet-sivuilta www.hyvinkaa.fi/hangonratapiha-uudistuu on lisäksi ladattavissa erikseen seuraavat suunnitteluaineistot :

- Pohjakartta (dwg- (n. 38 Mt) ja dxf-muodossa; ladattavissa myös tasoryhminä; pdf-tiedosto)

- kunnallistekniikan verkostokartta (dwg- ja pdf-tiedostot)
- Rakeisuuskartta (dwg, pdf)
- Ortokuvia kilpailualueelta (jpg/pdf)
- (Lisä-)Viistoilmakuvia kilpailualueelta (jpg)
- (Lisä-) Valokuvia kilpailualueelta (jpg)
- Ote valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen luettelosta (pdf)
- Hyvinkään kulttuuriympäristön hoitosuunnitelman kohteet kilpailu- ja tarkastelualueella (pdf)
- Nimistö- ja historiaselvitys (pdf)
- Ote keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta (pdf)
- Hangonratapihan aluevaraus selvitys (pdf)
- Ote Hyvinkään viheraluejärjestelmäsuunnitelmasta (pdf)
- Kooste maaperä- ja rakennettavuusselvityksestä (pdf)
- Kooste pilaantuneen maaperän selvityksistä (pdf)
- Ote pohjaveden seurantakorteista (pdf).
- Ote liikenteen tärinäselvityksestä (pdf)
- Nimikilpailun taustamateriaali, nimikilpailun ehdotukset ja asiantuntijaraadin arviot nimikilpailun ehdotuksista
- Pehmo-GIS –kysely: yhteenveto saadusta palautteesta

2.2 Kilpailua koskevat kysymykset

Kilpailijalle on oikeus pyytää ohjelmaa koskevia selvityksiä tai lisätietoja sekä saada vastaukset kysymyksiinsä. Nimimerkillä tehtäviä kysymyksiä voi lähettää postitse tai sähköpostitse heti kilpailun käynnistyttyä ja niihin vastataan noin kahden viikon välein heinäkuuta lukuun ottamatta. Kysymykset ja vastaukset julkaistaan kilpailun internetsivuilla. Viimeiset kysymykset on jätettävä 20.8.2012 mennessä ja niihin vastataan 30.8. mennessä.

Kysymykset lähetetään osoitteeseen:

”Kilpailukysymykset”
Hyvinkään kaupunki, Tekninen keskus, Kirjaamo
PL 21 (käyntiosoite: Suutarinkatu 2 D)
05801 HYVINKÄÄ

tekniikka@hyvinkaa.fi, viestiin otsikoksi ”Kilpailukysymys”

2.3 Kilpailun ratkaiseminen, tuloksen julkistaminen ja näytteillepano

Kilpailuehdotukset asetetaan näytteille 5.11 – 25.11.2012 yleisökommentointia varten (näyttelytilassa ja internetissä). Yleisöpalaute kerätään palkintolautakunnan käyttöön hyödynnettäväksi.

Kilpailu ratkaistaan vuodenvaihteessa 2012 - 2013. Kilpailun ratkaisusta annetaan välittömästi tieto kaikille palkittujen ja lunastettujen ehdotusten tekijöille ja julkistamistilaisuudessa tiedotusvälineille. Kilpailun tulos julkaistaan Arkkitehti uutisissa ja Hyvinkään kaupungin internetsivuilla. Kilpailutöiden näyttely järjestetään Hyvinkäällä tammi-helmikuussa 2013. Lisäksi kilpailusta tehdään ”Arkkitehtuurikilpailuja” -liite, joka jaetaan Arkkitehti-lehden mukana.

2.4 Jatkotoimenpiteet kilpailun seurauksena

Kilpailun järjestäjä pyrkii valitsemaan voittajaksi ehdotuksen, jonka pohjalta koko kilpailualueen maankäytön suunnittelua voidaan jatkaa. Jatko-suunnitteluun soveltuva suunnitelma kehitetään yleispiirteiseksi kaavarungoksi, jonka perusteella aloitetaan asemakaavojen laatiminen vaiheittain. Järjestäjä varaa oikeuden neuvotella kaavarungon

ja asemakaavojen laadinnasta kilpailun voittajaehdotuksen laatijan kanssa.

Lisäksi kilpailun järjestäjä varaa mahdollisuuden sille, että Rentto Oy antaa toimeksiannon entisen Kenkätehtaan alueen suunnittelusta palkittujen, lunastettujen ja kunniainnoin saaneiden ehdotusten joukosta.

Asemakaavoituksen yhteydessä voidaan lisäksi järjestää kortteli- tai tonttikohtaisia suunnittelukilpailuja tai suunnittelu-toteutuskilpailuja.

Kaupunki pyrkii alusta saakka toteuttamiskelpoiseen ratkaisuun. Alueen yleissuunnittelu (kaavarungon laadinta) käynnistetään välittömästi kilpailun ratkettua, ja asemakaavoitus vaiheittain vuosina 2013 ja 2014.

2.5 Kilpailuehdotusten käyttöoikeus

Kilpailun järjestäjällä on omistusoikeus palkittuihin ja lunastettuihin kilpailuehdotuksiin tekijänoikeuden jäädessä ehdotuksen tekijälle. Hyvinkään kaupunki varaa itselleen oikeuden käyttää ja julkaista palkittujen ja lunastettujen töiden materiaalia korvauksetta. Lisäksi järjestäjällä ja SAFA:lla on oikeus käyttää ja luovuttaa kilpailuehdotusten aineistoa tutkimus- ja julkaisukäyttöön korvauksetta.

Järjestäjällä ja kilpailun perusteella toimeksiannon saaneella on oikeus käyttää hyväkseen muiden palkittujen tai lunastettujen ehdotusten aiheita ja ajatuksia tekijänoikeuslain mukaisesti.

2.6 Kilpailuehdotusten palautus

Kilpailun järjestäjä ei palauta kilpailuehdotuksia. Tekijä voi noutaa työn kaksi viikkoa kilpailutöiden näyttelyn jälkeen Hyvinkään kaupungintalolta, Kankurinkatu 4-6.

2.7 Kilpailuehdotusten vakuuttaminen

Kilpailun järjestäjä ei vakuuta kilpailuehdotuksia.

2.8 Kilpailun säännöt

Kilpailussa noudatetaan tätä kilpailuohjelmaa ja Suomen Arkkitehtiiliiton kilpailusääntöjä.

ALUEEN HISTORIAA JA NIMISTÖÄ

Suuri osa suunnittelualueesta on entistä suoaluetta Terrisuo, joka on täytetty ratapihakäyttöä varten. Suoaluetta on nimetty myös Kenkätehtaansuoksi. Hangonratapiha-alue on n. 140 –vuotisen historiansa aikana toiminut vaihtelevasti Hangonradan – Hankopäan – ja myöhemmin puretun Pyhäjärven (Karkkilan/Högforsin) radan sekä Usmin (Hyypärän) puretun kapearaiteisen ns. rilliradan lastaus- ja varikkoalueena. Historiansa perusteella Hangonratapihan alue voidaan jakaa neljään osa-alueeseen:

Kenkätehtaan alueella (1.) sijaitsee suutari August Väisäsen rakennuttama ja rakennusmestari Heikki Siikosen suunnittelema Hyvinkään jalkine tehdas (1929), myöhemmin Rentto Oy:n kenkätehdas. Rentto Oy valmisti kokeiluluonteisesti myös radiaattoreita. Nykyisin rakennuksessa toimii Hyvinkään kaupungin virastoja.

Romuliikkeiden alueella (3.) on ollut useita romuttamoja, joiden rakennukset on purettu. Pieniä määriä romuja on vielä jäljellä siivouksesta huolimatta.

Terrisuo / Seisontaraiteiden aluetta (2.) on kuivattu 1900-luvun alusta alkaen ja sille on kaivettu Kurpanpohjasta Rauhamäen ja Nummisillan kautta Vantaseen johtava oja. Kuivatulle osalle Kytäjän isäntä Hjalmar Linder perusti lautatikseltarhan. Myöhemmin koko entinen suoalue on täytetty suhteellisen tasaiseksi ratapihakäyttöön. Suon lounaispuolelta meni Hyvinkään kylästä tie Vaiverolle. Tie oli jokseenkin huono kapulasilattie, josta mm. Nummisilta ja Talvisilta ovat saaneet nimensä.

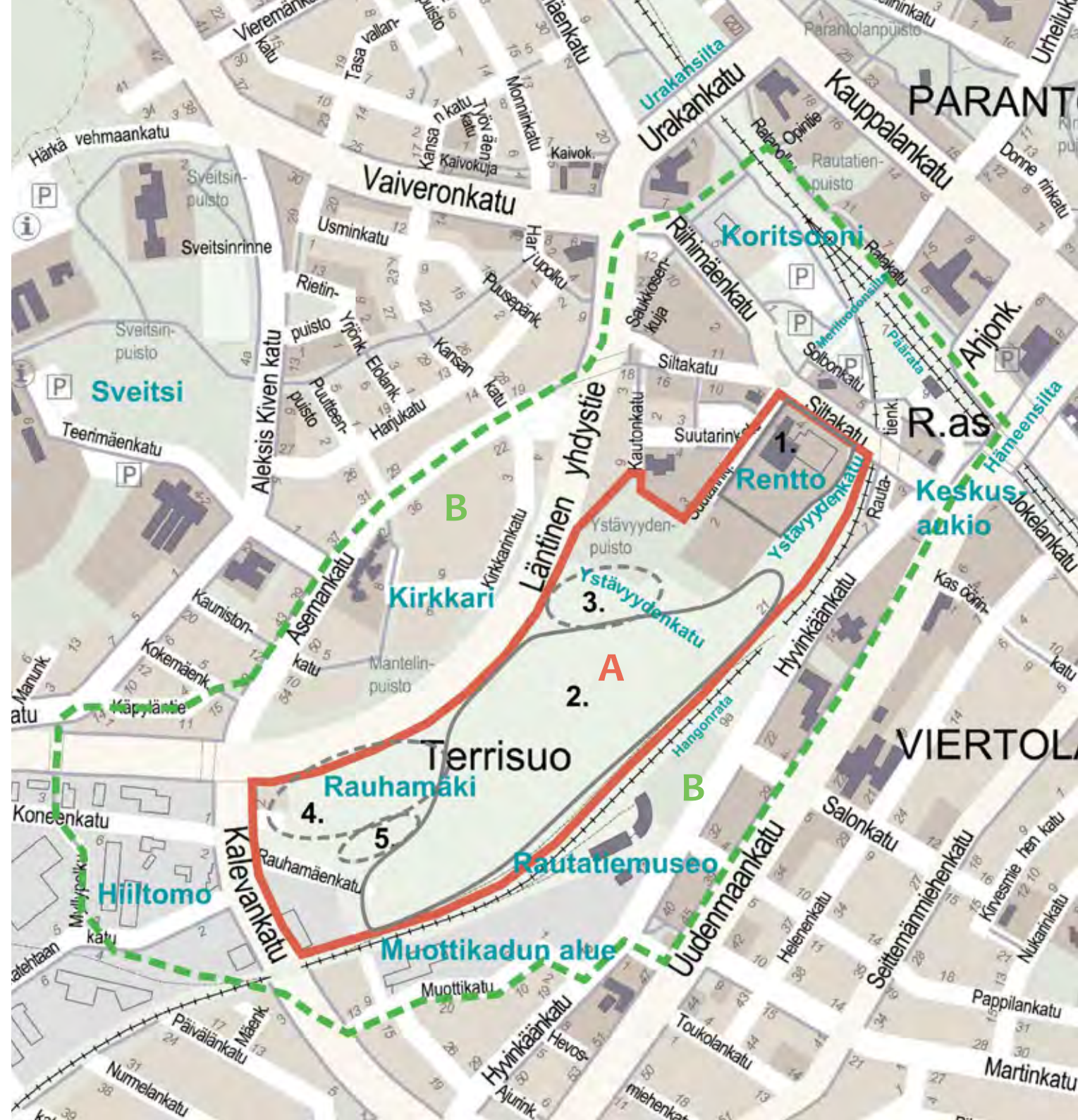
Rauhamäen alueella (4.) on ollut sekä asumista että pienteollisuutta, kuten Albert Katilan perustama saha, Hyvinkään sementtivalimo Oy ja Graniittituote Oy. Alueella toiminut Turvehiili Oy on nostanut suolta turvetta. Lisäksi alueella on ollut Pyhäjärvi-yhtiön rakentama asuintalo, ns. Alanderin talo sekä **Hyvinkään Autokatsastus (5.)**. Rakennukset on purettu, vain joitakin perustuksia on jäljellä.

Muitanimiä:

Pikku Päkä (Karkkilanradan veturi)

Alueeseen liittyviä henkilöitä: Hjalmar Linder, J.E.Helenius, Albert Katila, August Väisänen, Kalle ja Onni Rentto

Alueella toimineita yrityksiä: Väisäsen kenkätehdas, Rentto Oy, Turvehiili Oy, Hyvinkään Sementtivalimo, Musta Granit yhtiö, Hjalmar Linderin saha, Albert Katilan saha, Voitto Vierimaan Hyvinkään romu, Reino Vierimaan Hyvinkään metalli- ja rautavälitys, Hemmo Salosen Hyvinkään käyttötavara ja romu, Hyvinkään autokatsastus.

3 Kilpailutehtävän tausta

3.1 Sijainti ja laajuus

Kilpailualue sijaitsee Hyvinkään kaupungin keskustassa pääradan länsipuolella ja Hangonradan luoteispuolella. Varsinaisen kilpailualueen (kartassa alue A) laajuus on noin 25 hehtaaria ja sitä ympäröivän tarkastelualueen (kartassa alue B) laajuus noin 67 hehtaaria.

Kilpailualueen erottaa nykyisestä ydinkeskustasta pääradalta lounaaseen haarautuva Hangonrata. Lännessä kilpailualue rajautuu Kalevankatuun, joka on samalla kaupungin pääsisääntuloväylä Hangonväylältä (vt 25). Luoteen suunnalla kilpailualueita rajaa Läntinen yhdystie, joka on tärkein sisääntuloväylä kaupunkiin Helsinki-Tampere –moottoritietä (vt 3). Kilpailualue on täytettyä suoaluetta, jolle on sijoitettu Hangonrataa sekä sittemmin purettuja Karkkilan ja Usmin ratoja palvelleita kuormausraiteita. Alueella on toiminut myös teollisuuslaitoksia ja varastointia. Kuormausraiteet on purettu ja kaupunki on hankkinut pääosan maa-alueesta omistukseensa.

3.2 Kilpailualueen liittyminen ympäröivään kaupunkirakenteeseen

Kilpailualueen maankäyttö vaikuttaa monin tavoin lähiympäristön maankäyttöön. Tämän vuoksi kilpailualueen ympärille on rajattu tarkastelualue B, jonka suhteen kilpailijoiden tulee arvioida ehdotustensa vaikutuksia ja jonka kehittämiseksi kilpailijat saavat esittää toimenpiteitä.

Tarkastelualue kytkee suunnittelualueen Hyvinkään keskustaan: Rautatieasemaan ja Uudenmaankatuun, merkittävien sisääntuloväylien ympäristöihin (Läntinen yhdystie ja Kalevankatu) sekä historiallisesti merkittäviin Hyvinkäänkadun ja Siltakadun miljöisiin. Tarkastelualueella on myös alueita, joilla on merkittävää kehittämispotentiaalia, kuten Hiiltomon teollisuusalueen itäreuna sekä pääradan ja Riihimäenkadun väliin jäävä ns. Koritsoonin alue.

Rautatieaseman ja entisen Hangonaseman eli Rautatiemuseon alueet ovat valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristökohteita. Sen lisäksi kulttuurihistoriallista merkitystä on Keskusaukion ja Hämeensillan ympäristön rakennuksilla, joista osa on peräisin funktionalismin ajalta. Entinen Shellin huoltoasema-

rakennus (nykyinen McDonalds) on suojeltu rakennussuojelulalla. Vanhempaa rakennusperintöä edustavat Hangon radan ylittävän sillan ympäristössä sijaitsevat asuinrakennukset ja nuorisotalo Silta sekä Siltakadun varren rakennukset. Tarkastelualueella on myös muutama merkittävä asuinrakennusten kokonaisuus: Riihimäenkadun ja Siltakadun välisellä alueella sijaitseva pistetalojen kokonaisuus sekä Läntisen yhdystien pohjoispuolella sijaitseva Kirkkarin lamellitalolähiö 70-luvun alusta.

Kilpailualue on ollut pitkälti liikenneväylien ja rautateiden eristämä alue, joka teollisuus- ja rautatietointojen vähitellen poistuttua on jäänyt satunnaiseen ulkoilukäyttöön. Alueen toissijaiseen käyttöön ovat vaikuttaneet valtion maanomistus, aiemman maankäytön aiheuttama maaperän likaantuminen sekä vanhan suoalueen heikko rakennettavuus.

Kilpailualueella on työpaikkoja Renton kiinteistössä (Hyvinkään kaupungin virastoja) sekä Kalevankadun varrella. Lisäksi työpaikkoja on lähietäisyydellä eri puolilla keskustaa sekä lännessä Hiiltomon teollisuusalueella. Kaupallisia palveluja on hyvin saavutettavissa ydinkeskustassa ja pienemmässä mittakaavassa myös kilpailualueen vieressä Siltakadulla.

PALVELUT

-
- Kaupalliset palvelut:**
1. Citymarket (Kauppakeskus Willa) ja Prismakeskus
 2. S-Market Hyvinkää
 3. Siwa Uudenmaankatu
 4. K-market Ukko-Pekka
 5. Siwa Asemankatu
 6. Kauppahuone Pyrhönen
 7. Lidl
- Päiväkodit:**
8. Hangonsillan päiväkoti
 9. Liikunta- ja ilmaisupäiväkoti Ilmari
 10. Folkhälsans daghem i Hyvinge
 11. Päiväkoti Kissankello
 12. Päiväkoti Päiväpirtti
 13. Viertolan päiväkoti
- Koulut:**
14. Aseman koulu
 15. Hyvinkään yhteiskoulu
 16. Härkävehmaan koulu
 17. Hyvinkään Sveitsin lukio
 18. Svenska Skolan
 19. Laurea Hyvinkää instituutti
 20. Hyvinkään opisto
 21. Hyvinkään taidekoulu
 22. Musiikkiopisto
 23. Hyria
- Muut julkiset palvelut:**
24. Nuorisotalo Silta
 25. Järjestökeskus Onnensilta
 26. Terveyskeskus
 27. Veteraanitalo
 28. Kauniston vanhainkoti
- Kulttuuripalvelut:**
29. Rautatiemuseo
 30. Hyvinkään taidemuseo
 31. Pääkirjasto
 32. Hyvinkääsali
- Kirkot:**
33. Hyvinkään kirkko
 34. Vanha kirkko
 35. Pelastusarmeija
 36. Hyvinkään adventtiseurakunta
- Toimistot:**
37. Valtion virastotalo
 38. Rentto
- Asemat:**
39. Rautatieasema
 40. Paikallisliikenteen bussiasema
 41. Linja-autoasema Linjala

KULTTUURIHISTORIAA

KUVA 4. Rentto, entinen kenkätehdas
Suutarinkatu 2

KUVA 5. Nuorisotalo Silta
Solbonkatu 1

KUVA 6. Rautatiemuseo, oikealla
Hangonradan vanha asemarakennus,
taustalla tiilinen veturitalli
Hyvinkäänkatu 9

KUVA 7. Hyvinkään rautatieasema
Rautatienkatu 9

KUVA 8. Kirkkarin asuinalueita
Kirkkarinkatu

KUVA 9. Vanha Shellin huoltamorakennus,
nykyinen McDonald's
Hyvinkäänkatu 3

Kuvat 4-9: Lauri Putkonen

Kävelymatkan päässä kilpailualueen eri osista on yhteensä neljä elintarvikemyymälää. Julkisia palveluja alueen lähistöllä ovat (virastojen lisäksi) Hangonsillan päiväkotia, Hyvinkään yhteiskoulun lukio, kirkko, ammattikorkeakoulu Laurean toimipaikka Uudenmaankadulla sekä koulutuskuntayhtymä Hyrian toimipaikka Urakantalolla. Sekä Hyrian että Laurean toimintojen uudelleen sijoittamista harkitaan osin keskuslukiohankkeeseen liittyen ja osin laajempien koulutuspoliittisten ratkaisujen johdosta. Peruskoulun ala-aste (Aseman koulu) on pääradan itäpuolella niin ikään kävelyetäisyydellä kilpailualueen pohjoisosista.

3.3 Liikenne

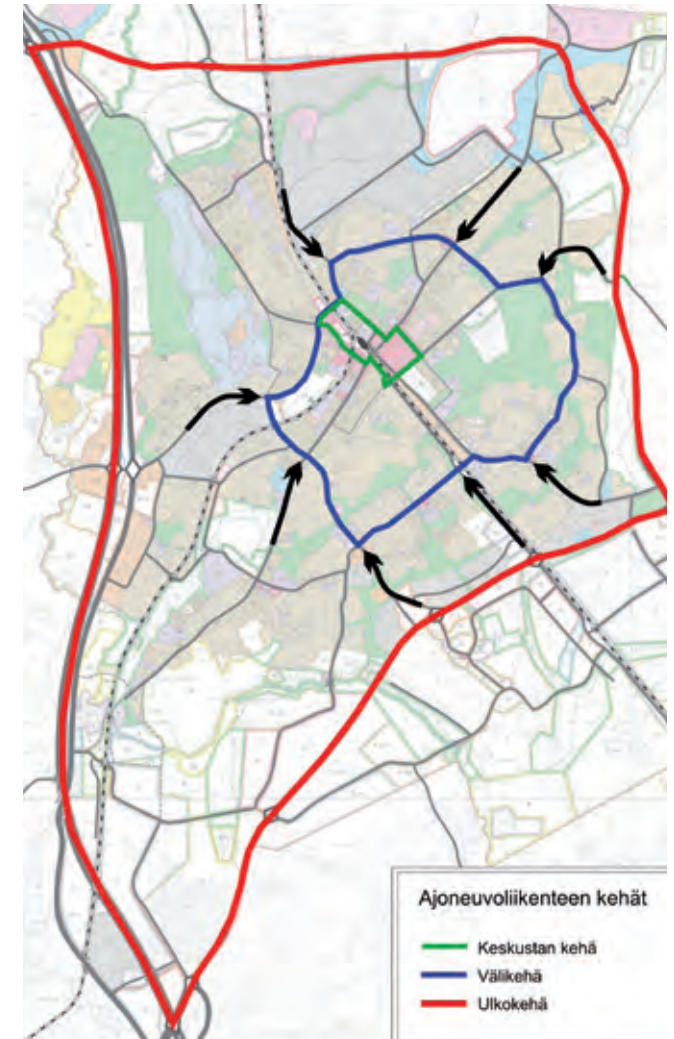
Kilpailualue sijaitsee liikenteellisesti keskeisessä paikassa, ydinkeskustan ja rautatieaseman välittömässä läheisyydessä. Kaupungin merkittävimmät sisään-tuloväylät Läntinen yhdystie ja Kalevankatu sivuavat kilpailualueita. Keskustan pääkatuna toimii Uudenmaankatu – Hämeenkatu, joka myötäilee vanhan Hämeenlinnaan johtava maantien linjausta ja ohittaa kilpailualueen länsipuolelta lähimmillään noin kahden sadan metrin etäisyydellä.

Rautatieaseman merkitystä korostaa merkittävä työssäkäyntiliikenne. Pääkaupunkiseudun suuntaan pendelöi päivittäin noin 5000 hyvinkääläistä, mutta myös pääkaupunkiseudulta käydään töissä Hyvin-

käällä. Lisäksi Hyvinkään – Riihimäen seudun kuntien välillä on merkittävää keskinäistä työmatkaliikennettä.

Rautatieaseman ympäristössä on runsaasti liityntäpysäköintipaikkoja. Liityntäpysäköinnin kysyntä ylittää tarjonnan ja väliaikaiset liityntäpysäköintipaikat leviävät Hangonradan vartta pitkin myös hieman Hangon radan ylittävän sillan eteläpuolelle. Aseman läheisyydessä on nykyisin noin 310 pysäköintipaikkaa autoille ja 810 paikkaa polkupyörille. Tavoitteena on kehittää liityntäpysäköintiä siten, että pääosa pysäköintipaikoista keskittyy aseman pohjoispuolelle Riihimäenkadun ja pääradan väliin nykyisen Meriluodon sillan (tulevan Urheilukadun sillan) tuntumaan.

Keskustaajaman osayleiskaavaan liittyvässä Hyvinkään liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetään suuria muutoksia Hyvinkään keskusta-alueen katuverkkoon ja ajoreitteihin. Ydinkeskustan ajoneuvoliikenne on tarkoitus muuttaa ulkosyöttöiseksi ns. keskustan kehän avulla. Keskustan kehän sujuvoittamiseksi on esitetty uuden Urheilukadun sillan rakentamista, mutta kehä voi kulkea alkuvaiheessa myös nykyisen Urakansillan kautta. Keskustan kehää tukee kaksi ulompaa ajoneuvokehää ja näitä yhdistävät säteittäiset pääkadut. Kalevankatu ja Läntinen yhdystie muodostavat osan toisesta kehästä.

Kilpailualueen länsipäässä on Rauhamäenkatu, joka johtaa Kalevankadun puolelle. Alueen pohjoisosaa sivuaa mm. Renton kiinteistöä palveleva Suutarinkatu. Se liittyy pääkatuverkkoon paikassa, jonka liikenteelliset järjestelyt muuttuvat Keskustan kehää toteutettaessa.

Voimassa olevassa asemakaavassa on osoitettu Länstiestä yhdystieltä kilpailualueen poikki ja edelleen Hangonradan ylittävän sillan alitse rautatieaseman suuntaan kulkeva Ystävyyskatu. Hangonradan kehittämissuunnitelmien takia ajoneuvoliikennekadun ohjaaminen sillan alitse ei tulevaisuudessa ole enää mahdollista.

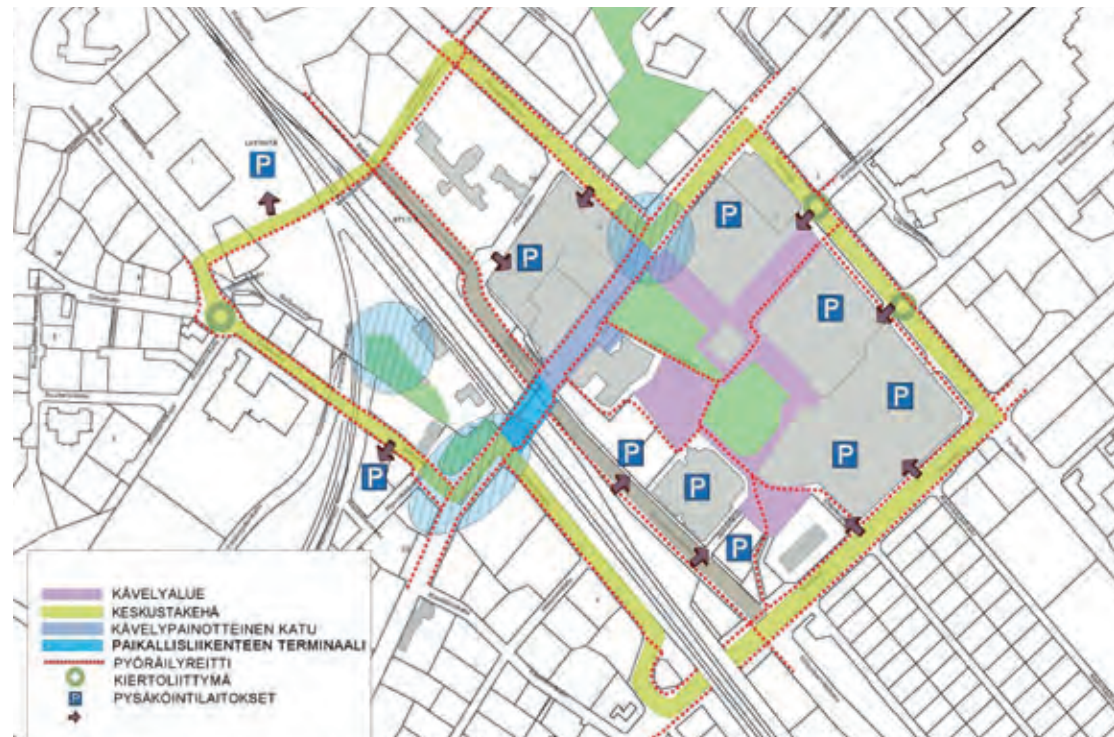
Hyvinkään paikallisbussiliikenne koostuu tällä hetkellä kuudesta bussilinjasta, jotka kohtaavat rautatieasemalla puolen tunnin tai tunnin välein. Kilpailualueen kannalta paikallisliikenne on parhaiten saavutettavissa rautatieaseman puoleisesta päästä. Lounaaseen liikennöivän linjan 3 bussit kulkevat Vai-veronkadun ja Aleksis Kiven kadun kautta. Hyvinkäänkylään suuntaava linja 1 ajaa Uudenmaankatua, mutta sen pysäkit ovat Hangonradan estevaikutuksen vuoksi huonosti tavoitettavissa.

Kävelyn ja etenkin pyöräilyn kulkumuoto-osuus on Hyvinkäällä muuta maata suurempi. Pyöräily on järjestetty pääosin yhdistettynä jalankulun kanssa samoille väylille. Kilpailualueella kulkee Länstisen yh-

dystien suuntainen kevyen liikenteen väylä. Lisäksi kilpailualueella risteilee erilaisia polkuja mm. vanhojen raiteiden paikoilla. Hangonradan vieressä kulkee huoltotie.

KUVA S. 16: Ote Hyvinkään liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksesta. Keskustan kehä = vihreä, välikehä = sininen ja ulkokehä=punainen.

KUVA S. 17: Ote Hyvinkään liikennejärjestelmäsuunnitelmaluonnoksesta. Tarkempi kuva keskustan kehästä.

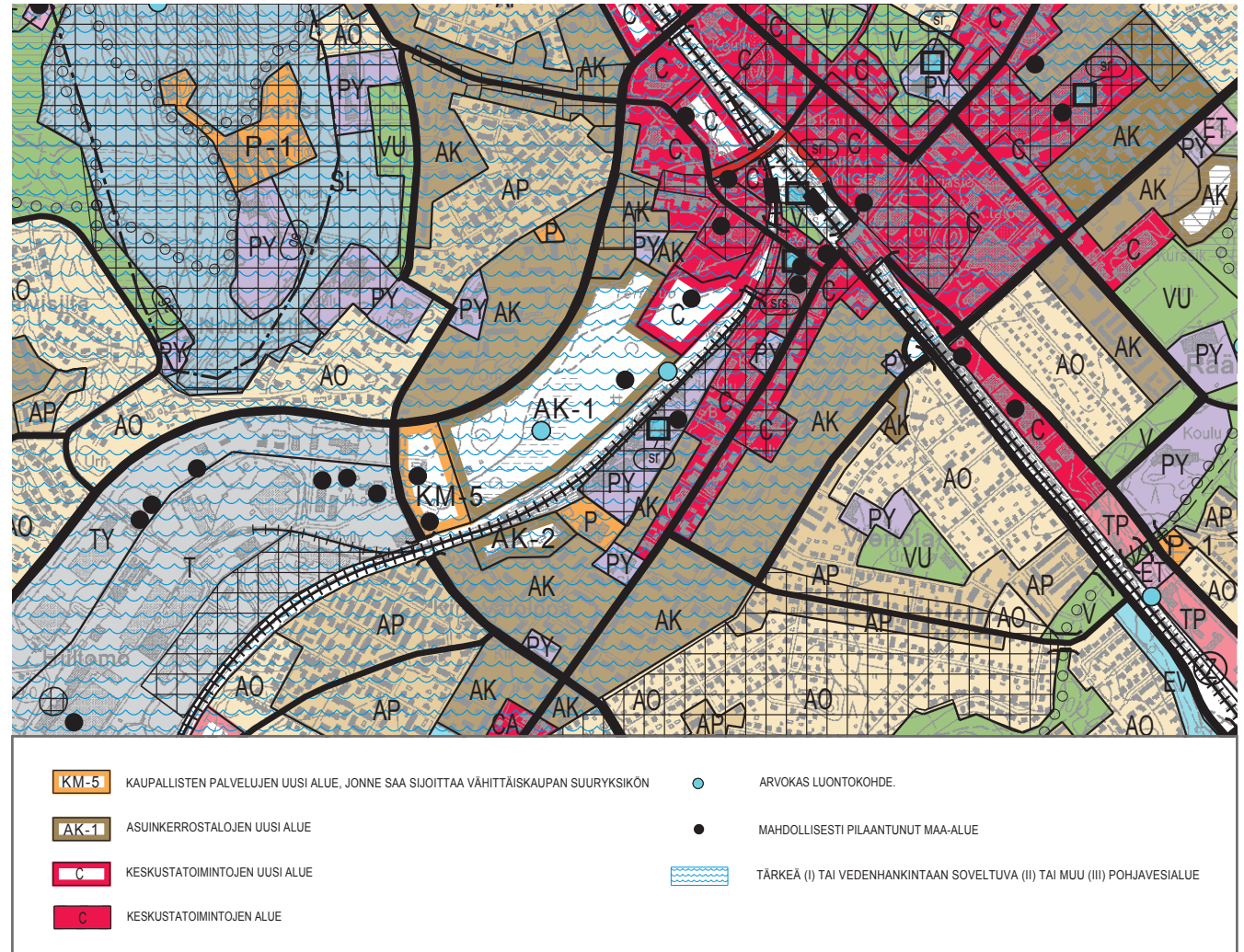
3.4 Yleiskaavat

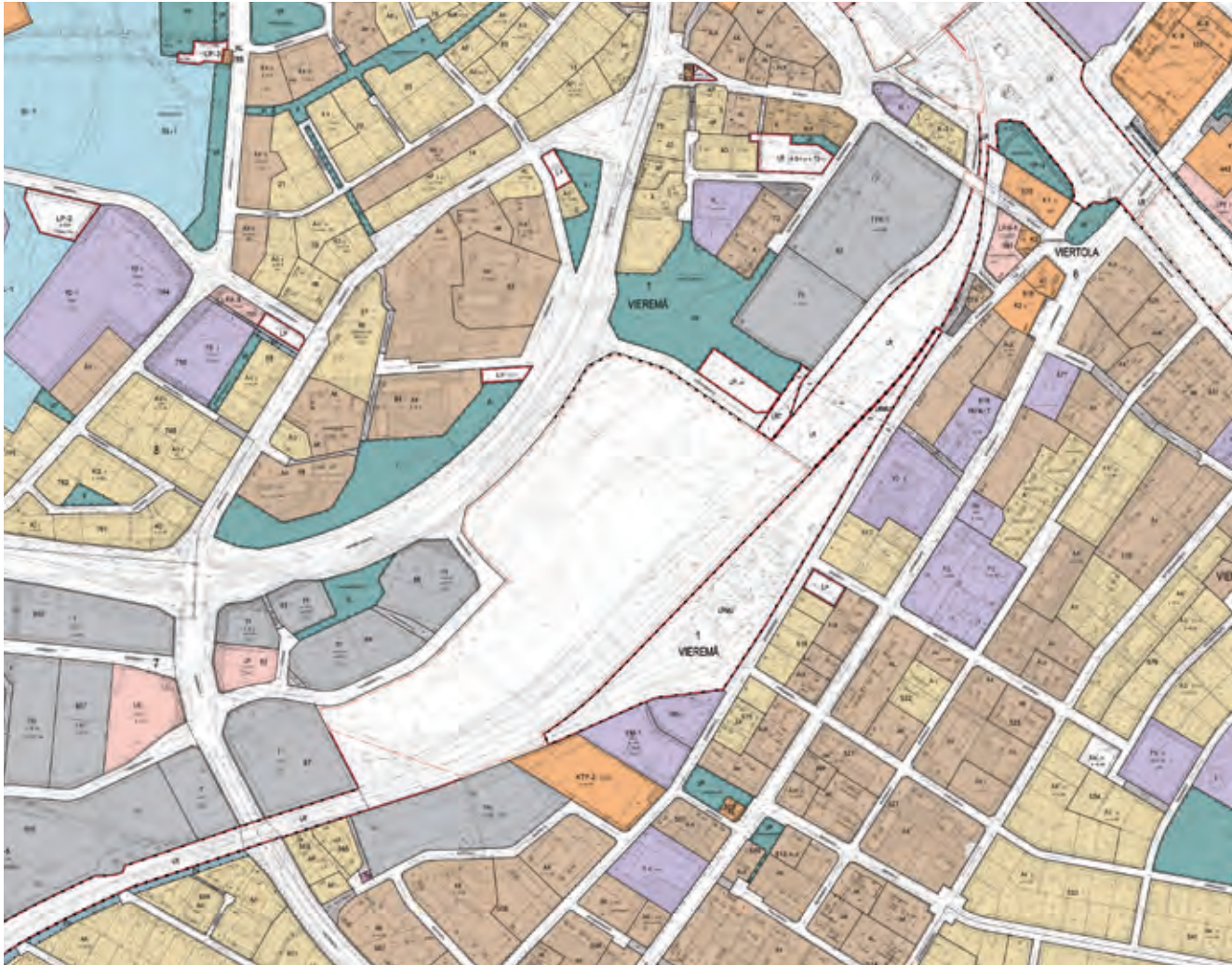
Voimassa olevassa osayleiskaavassa 1990/2010 kilpailualue on pääosin kerrostalovaltaista asuinalueutta. Osayleiskaavaa ollaan korvaamassa uudella keskustaajaman osayleiskaava 2030:llä, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 16.4.2012. Osayleiskaavaehdotus on kilpailun lähtökohtana.

Osayleiskaavaehdotuksessa kilpailualue on esitetty keskeiseltä osaltaan asuinkerrostalojen uutena alueena (AK-1). Alueen kerrosalasta pääosa varataan asutuskäyttöön kerrostaloissa. Alueelle saa sijoittaa myös palveluja ja toimitiloja, joiden käyttö ei aiheuta häiriötä asuinympäristölle. Alueen tonttitehokkuudeksi suositellaan $et = 0,4 - 1,0$. Kilpailualueen pohjoisosa (Rentto Oy:n entisen kenkätehtaan kiinteistö ja keskuslukiolle kaavailtu tontti) on esitetty keskustatoimintojen alueena (C), samoin osa Hangonradan ylittävän sillan (Siltakadun sillan) eteläpuolista rautatiealuetta (varaus kansirakenteelle). Kalevankadun varteen on osoitettu varaukset tilaa vaativaa kaupaa ja työpaikkoja varten (KM-5).

KUVA S.18: Ote Keskustaajaman osayleiskaavaehdotuksesta (hyv. kv 16.4.2012).

KUVA S.19: Kilpailualueen asemakaavatilanne.

3.5 Asemakaavat

Kilpailualueen keskeisiltä osin asemakaava on kumottu ja alue on rakennuskiellossa.

Rauhamäen alueen asemakaava on vuodelta 1984 ja varaa alueen pääosin ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille tuotantotoiminnoille (TY). Suunnittelualueen lounaiskulmassa on pieni pala vuoden 1944 asemakaavaa. Asemakaava on suurelta osin toteutumaton. Renton kiinteistön alueen ja lähiympäristön voimassa olevat asemakaavat ovat vuosilta 1986, 1988 ja 1999. Korttelialueet on niissä osoitettu tuotantopainotteiseen käyttöön. Renton kiinteistölle on sallittu myös liike- ja toimistorakentamista. Asemakaavoista ovat hyödynnettävissä lähinnä Ystävyydenkadun liittymisen Läntiseen yhdystiehen ja Hangonradan ylittävän kevyen liikenteen sillan sijainti.

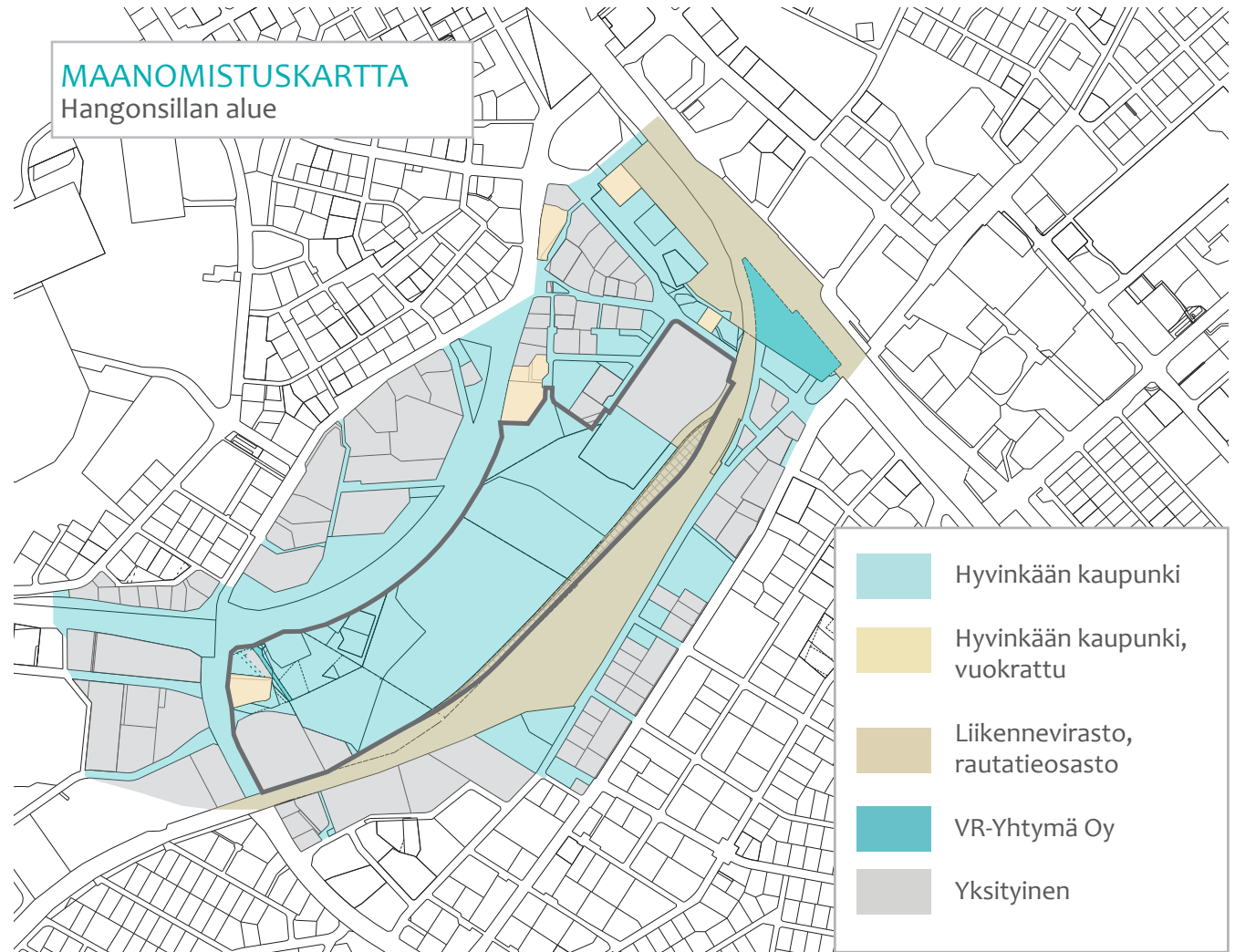
Renton kiinteistöllä ja sen länsi- ja lounaispuolisella alueella oli vireillä asemakaavamuuotos vuosina 2002-03 tavoitteinaan mm. Renton kiinteistön kehittäminen toimistokäyttöön, tontin varaaminen silloiselle yhtenäisperuskouluhankkeelle, Hangonradan ylittävän kevyen liikenteen sillan paikan osoittaminen alustavan yleissuunnitelman mukaisena sekä oppilaitoksia palvelevan urheilukentän sijoittaminen. Asemakaavaehdotus jäi kaupunginhallituksessa pöydälle maanhankintaneuvotteluita varten.

3.6 Maanomistus

Kilpailualue on pääosin Hyvinkään kaupungin omistuksessa tai kaupunki on sopinut maiden ostamisesta. Hangonradan varteen jää valtion omistusta. Hangonradan rata-alueen tulevasta laajuudesta on tehty selvitys, joka toteutuessaan muuttaa jonkin verran omistusrajan sijaintia. Suunnitelman mukainen omistusraja toimii kilpailun lähtökohtana. Rentto Oy omistaa kilpailualueen pohjoisreunassa olevan kiinteistön. Myös Kalevankadun varressa on yksityisomistuksessa olevia kiinteistöjä.

3.7 Rakennuskanta

Kilpailualueella on rakennuksia vain Rentto Oy:n kiinteistöllä sekä Kalevankadun varressa. Suunnitelualueen pohjoisosassa sijaitsee Rentto Oy:n vanha kenkätehdas, jossa toimii nykyisin kaupungin teknikan ja ympäristön sekä perusturvan virastoja. Kalevankadun varressa on pienehkö toimitilarakennus Hangonradan läheisyydessä. Rauhamäen alueella on ollut aiemmin Pyhäjärvi-yhtiön työväenasutusta, josta on jäljellä yksi mökki ja villiintynyttä puutarhakasvillisuutta

3.8 Kasvillisuus

Alueelta on tehty luontoselvitys. Kasvillisuus on pääosin nuorta lehtipuustoa, Rauhamäen alue on mäntyvaltainen kangaskumpare. Luontoselvityksen mukaan arvokkaimmat osat ovat lammikon ympärille muodostunut pajuluhta ja rantapenkereiden ruderattikasvillisuus. Luonto-olosuhteet muuttuvat osittain, kun ratapiha-alueita rakennetaan pysäköintialueeksi asuntomessuja varten vuonna 2013.

3.9 Maaperä, pohjavesi ja perustamisolosuhteet

Kilpailualue on ollut alun perin suurimmaksi osaksi suota. Luonnontilaisen turvekerroksen paksuus vaihtelee ulottuen paikoin yli kolmeen metriin. Turvetta on yleisesti yli kaksi metriä. Turpeen päällä on vaihtelevan paksuinen täyttökerros. Turpeen alla on yleensä siltti- tai hiekkakerroksia.

Vuonna 2001 tehdyssä esirakentamisselvityksessä tutkittiin erilaisia pohjavahvistus - ja perustamismenetelmiä tuolloisen maankäyttösuunnitelman mukaisille rakentamisen korttelialueille, katualueille tai puistoalueille.

Alue sisältyy Hyvinkään I luokan pohjavesialueeseen. Pohjaveden havaintoputkien seurannan perusteel-

la varsinaisen pohjaveden pinta vaihtelee vajaasta kolmesta metristä noin viiteen metriin maanpinnan alapuolella. Sen sijaan kilpailualueen keskivaiheilla esiintyy orsivettä lähellä maanpintaa, jopa alle metrin syvyydessä.

3.10 Maaperän pilaantuneisuus

Kilpailualueella on käyttöhistoriastaan johtuen pilaantunutta maaperää. Koko ratapiha-alueelle tehtiin esirakentamisselvityksen yhteydessä myös ympäristötekninen perustutkimus vuosina 2000 - 2001. Neljälle selvemmin pilaantuneelle osa-alueelle on tehty tarkempia tutkimuksia ja puhdistussuunnitelmia. Näistä Renton alue on puhdistettu vuosina 2000 - 2001 ja romuliikkeiden alue vuonna 2002. Seisontaraiteiden ja Rauhamäen alueille on Suomen IP-Tekniikka Oy tehnyt lisätutkimuksia vuonna 2006.

Rauhamäen alueella on todettu lievästi metalleilla ja öljyllä pilaantuneita maita. Rauhamäen alueella pilaantuneisuus on rajattu riittävän tarkasti, eikä alueella ole tarpeellista tehdä enempää tutkimuksia.

Pilaantuneisuus keskittyy seisontaraiteiden alueen keskivaiheille ja pohjoisosan kapea kaistale on melko puhdasta. Seisontaraiteiden alueella on syytä tehdä lisätutkimuksia ennen kunnostamista. Seisontaraiteiden alueella on todettu yksittäisissä koekuopissa

öljyllä ja raskasmetalleilla yli PIMA-asetuksen ylemmän ohjearvon pilaantunutta maata. Yli ylemmän ohjearvon pilaantuneet maat eivät muodosta yhtenäistä aluetta ja on mahdollista, että vastaavanlaista pienialaista pilaantuneisuutta on tutkimattomissa kohdissakin. Myös alemman ja ylemmän ohjearvon väliltä pilaantuneita maita on usealla alueella, joiden laajuutta ei voi tarkkaan määrittää tehtyjen tutkimusten perusteella.

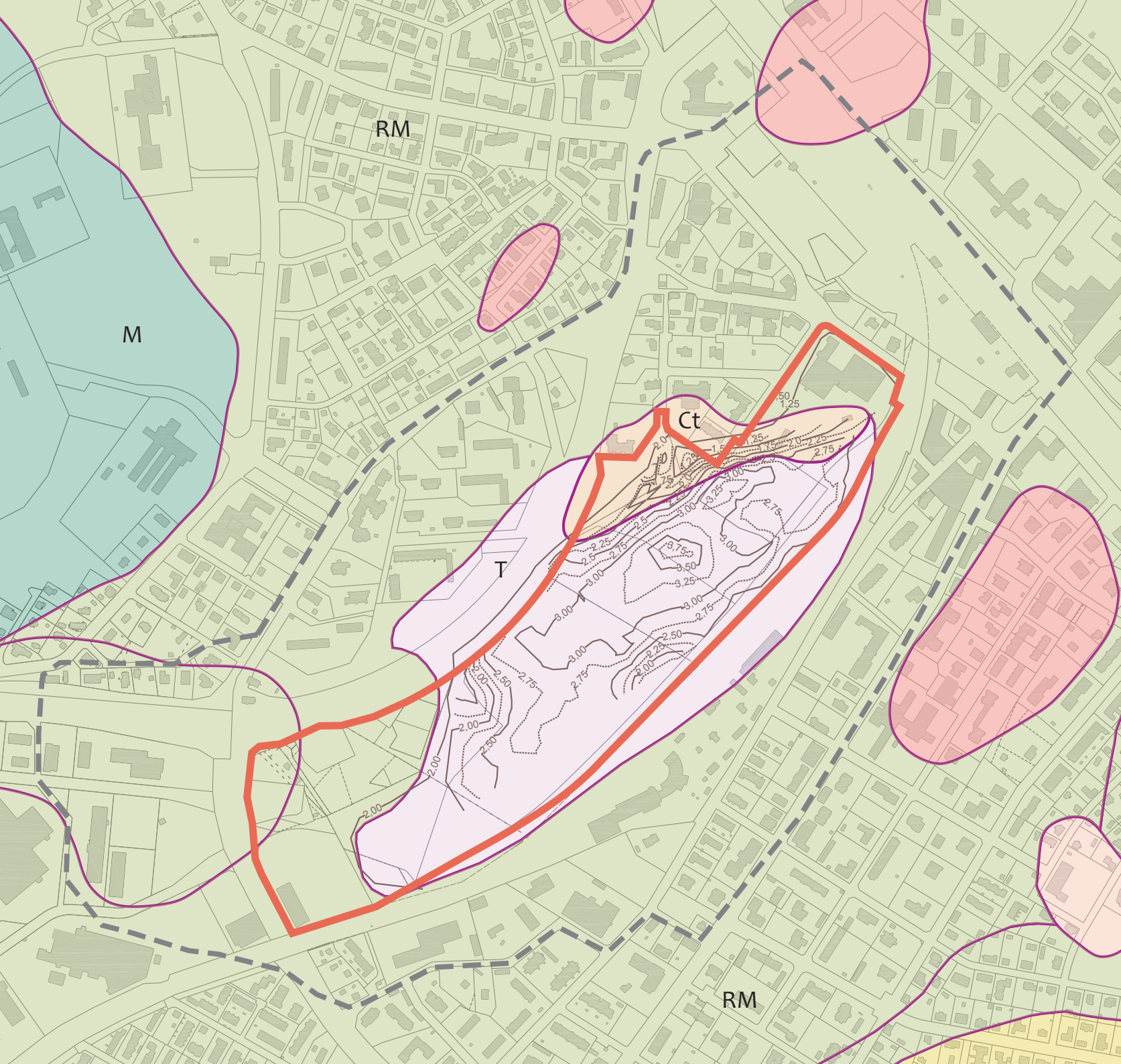
Lisäksi koko vanhalla tavararaiteiden alueella on yleistä roskaantuneisuutta ja lievempää pintamaan nuhraantuneisuutta, mm. lahoamaan jätettyjä vanhoja ratapölkkyjä. Pilaantuneisuus on nykytiedon mukaan rajoittunut rakentamisen yhteydessä poistettaviin pintakerroksiin.

Kalevankadun varren vanhan huoltoasematontin maaperä on myös tutkittu ja maaperä puhdistettu toiminnan lopettamisen jälkeen.

MAAPERÄKARTTA

- hiekkamoreeni
- M moreenimuodostuma/sora
- RM reunamoreeni/hiekka
- hiekk
- karkea hietä
- Ct saraturve
- kallio
- T täytemaa

Lisäksi maaperäkartassa on esitetty käyrien turvekerrosten arvioituja paksuuksia.

ALUEEN KASVILLISUUTTA

KUVA 10. Näkymä Rauhamäen
alueelta.

KUVA 11. Lehtomaisempaa kasvilli-
suutta alueen keskiosissa.

KUVA 12. Avoimenpaa maisemaa.

KUVA 13. Niittykasvillisuutta.

Kuvat 10-13: Mika Ahonen 2010

4 Kilpailun tavoitteet

Kilpailun tavoitteena on:

- Hyödyntää keskeistä sijaintia: määritellä kaupungin keskustan uudet rajat ja kytkeä uusi kaupunginosa ympäristöönsä sekä yhdistää tehokkaan rakentamisen ja vihreän kaupunkikuvan vaatimukset
- Hahmottaa keskustamaisen asuinalueen perusratkaisuja erityisesti identiteetin, kaupunkikuvan, kestävän liikkumisen ja kaupunkimaisen kestävän elämäntavan kannalta
- Kehittää monipuolisia, laadukkaita ja innovatiivisia asuntokorttelisuunnitelmia sekä suomalaisen keskisuuren kaupunkiin soveltuvaa urbaania miljöötä tulevaisuuden asumistarpeisiin
- Tutkia keskuslukion sekä Renton kiinteistön, Siltakadun varren ja Kalevankadun ympäristön liike- ja työpaikkatoimintojen sijoittamista ja kaupunkikuvallisia mahdollisuuksia
- Suunnitella alueelle 60 000-90 000 k-m² asuntoja

Hangonsillan alueen ideakilpailun tarkoituksena on hahmottaa kaupungin keskustaan välittömästi liittyvän asuinalueen perusratkaisuja erityisesti kaupunkikuvan, kestävän liikkumisen ja kaupunkimaisen kestävän elämäntavan kannalta. Tavoitteena on kehittää keskisuuren suomalaisen kaupunkiin soveltuvia monipuolisia, laadukkaita ja innovatiivisia asuntokorttelisuunnitelmia, jotka vastaavat tulevai-

suuden asumistarpeita. Hangonsillan alue on viimeinen laaja rakentamaton alue Hyvinkään keskustassa ja siten merkittävä kaupunkikehityskohde myös Hyvinkään identiteetin ja kaupunkikuvan kannalta. Tavoitteellinen asuinrakentamisen määrä on 60 000 – 90 000 kerrosneliömetriä.

Kilpailualue vaikuttaa Hyvinkään kaupunkimaiseen Hanganradan muodostaman avoimen tilan luoteispuoleisena rajaajana. Toisaalta alue muodostaa Läntistä yhdystietä pitkin moottoritietä kaupunkiin tulijoille sisään-tulonäkymän, jossa varsinainen kaupunkirakenne ensimmäisen kerran näyttäytyy saapujalle. Ratkaisusta riippuen uusi alue muuttaa maisemaa myös rautatieaseman suunnasta ja erityisesti Hangon rataa ylittävältä sillalta (Siltakadun sillalta) katsottaessa.

Suunnittelualue on keskeisestä sijainnistaan johtuen välittymisvyöhyke, jonka alueella on mahdollista määritellä Hyvinkään keskustamaisesti rakennetun alueen uudet rajat ja sovittaa tämä mittakaava ympäröivien alueiden väljempään rakenteeseen. Alueen hyvä tavoitettavuus kevyellä ja julkisella liikenteellä antaa mahdollisuuden kokeilla urbaanimpaa auton omistukseen sitoutumatonta elämäntapaa, kuitenkin suomalaisen keskisuuren kaupungin asettamien rajoitusten puitteissa. Alueen läpi on hyvä osoittaa laadukkaita pyöräilyn ja kävelyn yhteyksiä, jotka yhdistävät asemanseudun, Uudenmaankadun varren kampusalueen (kevyen liikenteen sillan kautta), Kalevankadun varren tulevan tilaa vievän kaupan alueen ja ulkoiluyhteydet Sveitsin alueelle.

Suunnittelun lähtökohtana on hyväksymiskäsittelyssä oleva keskustajaaman osayleiskaavaehdotus (27.3.2012), jonka mukaan kilpailualue on varattu pääasiassa asumiseen. Asumisen lomaan voidaan sijoittaa asumista tukevia toimintoja siten, että muodostuu mielenkiintoista ja elävää kaupunkitilaa, joka rohkaisee aktiivisuuteen ja osallistumiseen. Yleiskaavan suositus tonttitehokkuudesta on 0,4 ... 1,0. Alueen keskeinen sijainti puoltaa tehokkaita, jopa jossain määrin yleiskaavan suosituksia tehokkaampia ratkaisuja ottaen kuitenkin huomioon hyvinkääläinen pyrkimys vihreään kaupunkikuvaan.

Alueen pohjoispäähän sijoitetaan keskustahakuisia toimintoja Renton kiinteistölle ja mahdollisesti myös Hangon radan ylittävän sillan (Siltakadun sillan) yhteyteen. Rentto Oy:n entisen kenkätehtaan tontilla tutkitaan tontin käyttöä tehostavaa täydennysrakentamista toimistopainotteisesti. Myös asumista voi tutkia vähäisemmässä määrin.

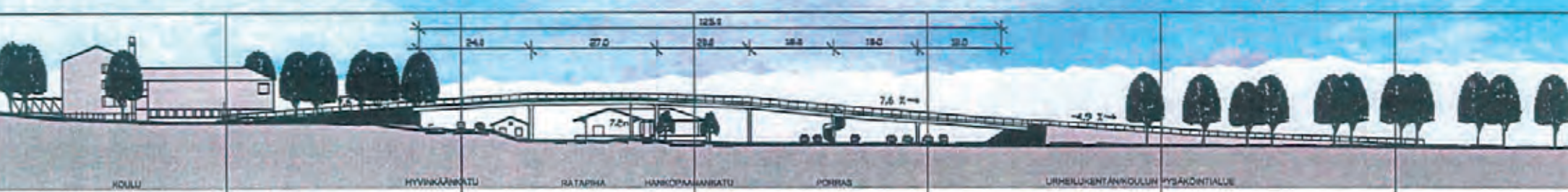
Hyvinkään nykyiset lukiot yhdistävän keskuslukion sijaintipaikkoja vertailtiin kouluverkko-suunnitelmasa vuonna 2011 ja esitettiin lukion sijoittamista kenkätehtaan kiinteistön eteläpuolelle. Kilpailijoiden tulee varata keskuslukiolle riittävä tontti ja tutkia rakennuksen ja siihen sijoittuvien toimintojen sijoittumista toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti. Hangon radan ylitse on suunniteltu rakennettavaksi kevyen liikenteen silta, joka yhdistäisi uuden keskuslukion

vanhaan Hyvinkään yhteiskoulun (HYK) lukion kiinteistöön ja edelleen Uudenmaankadun varren oppilaitoksiin. Alueen oppilaitosten kesken on vireillä laajempaa toiminnallista yhteistyötä ja ajatus oppilaitoksen yhdistävästä kampuksesta.

Alueen länsipäähän Kalevankadun varrelle varataan alueita tilaa vaativaa kauppaa ja työpaikkoja varten.

Kilpailuohjelmaa valmisteltaessa järjestettiin kaupunkilaisille ns. pehmo-GIS -kysely alueella olevista tärkeistä asioista sekä suunnittelun tavoitteista. Vastauksissa toivottiin alueelle monipuolista asumista, asumista tukevia palveluja sekä eriluonteisia virkistysalueita vesiaiheiseen ja aktiviteetteineen. Rauhamäen ja Läntisen yhdystien varren puustoa haluttiin säilyttää. Tehokkaan asuntorakentamisen ja kaupunkivihreän yhdistäminen onkin kilpailun keskeisiä haasteita.

Alueen toteuttaminen sijoittuu pitkälle aikavälille (2015 - 2030), minkä vuoksi ratkaisujen odotetaan vastaavan tulevaisuuden asumistarpeisiin. Pysäköinnissä kannustetaan keskitettyihin ratkaisuihin. Teknisen toteutettavuuden kannalta erityistä huomiota on kiinnitettävä maaperän kantavuuteen, korkealla olevan orsiveteen ja alueen sijaintiin 1. luokan pohjavesialueella. Koska merkittävä osa rakentamisesta toteutuu 2020-luvulla, odotetaan uusien rakennusten täyttävän passiivitalojen vaatimukset.

5 Suunnitteluohjeet

5.1 Keskustaajaman osayleiskaavaehdotus

Kilpailualueen muodostavat lähtökohtaisesti keskustaajaman osayleiskaavaehdotuksen (27.3.2012, kv.16.4.2012) mukainen asuinkerrostalojen uusi alue (AK-1) sekä keskustatoimintojen alue (C) pohjoisessa ja kaupan ja työpaikkojen alue (KM-5) lännessä.

Yleiskaavan yleismääräyksen mukaan maankäyttövaraukset sisältävät pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi:

- muita asemakaavalla tarkemmin määrättäviä käyttötarkoituksia
- alueen sisäisiä liikenneväyliä ja pysäköintialueita
- kevyenliikenteen väyliä ja ulkoilureittejä
- julkisia ja yksityisiä palveluja sekä virkistys- ja puistoalueita
- yhdyskuntateknisen huollon alueita.

Tonttitehokkuussuosituksia sovellettaessa on otettava huomioon:

- kaupunkirakenteelliset tavoitteet
- kaupunkikuvalliset tavoitteet
- voimassa oleva asemakaava
- luonto- ja naapuruussuhteet

- pysäköintijärjestelyt
- ympäristöhäiriöiden torjunta

Keskustatoimintojen alue varataan palveluja, hallintoa sekä keskustaan soveltuvia ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkatoimintoja ja asumista varten. Alueelle voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Kilpailualueesta keskustatoimintojen alueeseen lukeutuvat Rentto Oy:n entisen kenkätehtaan kiinteistö ja tulevalle keskuslukiolle varattu tontti, sekä varaus Siltakadun eteläpuolelle sijoitettavalle kansirakenteelle, joka liittyy Hangonradan ylittävän sillan (siltakadun sillan) jatkeeksi. Renton kiinteistön ja keskuslukion tarkemmista tavoitteista kerrotaan edempänä.

Kalevankadun varren KM-5 -alue varataan paljon tilaa vaativan vähittäiskaupan suuryksikköä, jonka kerrosala on enintään 5000 km² sekä toimistotiloja varten. Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavara kaupaa. Alueen tonttitehokkuudeksi suositellaan $e=0,3-0,4$.

Uudessa osayleiskaavaehdotuksessa Kalevankadun varren alue on varattu tilaa vievälle kaupalle. Uuden keskustaajaman osayleiskaavaehdotuksen mukaan alueelle saisi sijoittaa vaikutuksiltaan paikallisen eli

alle 5000 km²:n suuruisen tilaa vaativan erikoiskaupan yksikön. Yleiskaavamääräys sallii alueelle myös toimistotilojen sijoittumisen. Toimistotiloihin voisi sijoittua esimerkiksi viereisellä Hiiltomon teollisuusalueella toimivia vientiteollisuusyhtiöitä palvelevia alihankkijoita tai suunnittelu- ym. palveluja tarjoavia yrityksiä.

5.2. Asutopainotteiset alueet

ASUTOPAINOTTEISTEN ALUEIDEN MAANKÄYTTÖ

Osayleiskaavaehdotuksen AK-1 -aluevarausta koskee seuraava suunnittelumääräys: ”Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueen kerrosalasta pääosa varataan asutokäyttöön kerrostaloissa. Alueelle saa sijoittaa myös palveluja ja toimitiloja, joiden käyttö ei aiheuta häiriötä asuin ympäristölle. Alueen tonttitehokkuudeksi suositellaan $e=0,4-1,0$.” Kilpailijat voivat esittää perustellusti ja ehdotuksen rakenteen niin vaatiessa myös tätä tehokkaampaa rakentamista.

Yleiskaavamerkinneen puitteissa alueelle tulee osoittaa eräitä palvelu- ja virkistystoimintoja.

Alueelle tulee sijoittaa yksi päiväkotiki olemassa olevan Hangonsillan päiväkodin lisäksi. Päiväkodit palvelevat lähiympäristön lisäksi junalla töissä käyviä perheitä.

Päiväkodin läheisyyteen tulee sijoittaa lähipuisto, jossa on leikkipaikka ja/tai lähiliikuntapaikka. Alueelle tulee lisäksi sijoittaa keskuslukiota palveleva pallokenttä kävelymatkan etäisyydelle lukiotontista. Tämän lisäksi alueelle voidaan sijoittaa muita eriluonteisia viheralueita. Viheralueilta tulee osittaa jatkuvat viher- ja ulkoiluyhteydet kaupungin muuhun viheralueverkostoon ja erityisesti Sveitsinpuiston suuntaan.

ASUNTORAKENTAMINEN

Suunnittelualan ensisijainen käyttötarkoitus on kerrostalovaltainen asuminen. Alueen asuntokerrosalatavoite on 60 000 – 90 000 neliötä. Yli puolet kerrosalasta on sijoitettava asuinkerrostaloihin tai niihin rinnastettaviin talotyyppeihin. Muita talotyyppejä samoin kuin muita asumisen lomaan sopivia palveluja ja pieniä työpaikkoja voi esittää maltillisesti keskeisille paikoille esimerkiksi asuinrakennusten pohjakerrokseen.

Asuntorakentamisen suunnittelussa on huomioitava sekä alueen keskeinen sijainti Hyvinkään kaupunkirakenteessa ja alueen asema laajana keskustan uu-

disrakentamisalueena sekä alueen mahdollisuudet Hyvinkään luomien mielikuvien ja imagon rakentajana. Korttelirakenteessa ja erilaisten talotyyppien yhdistelyssä, yksityisten ja julkisten ulkotilojen järjestämisessä sekä viherrakentamisessa tulee pyrkiä laadukkaisiin ja innovatiivisiin ratkaisuihin.

Asuntorakentamisen mitoituksessa ja suunnittelussa on huomioitava alueen vaativuus rakennettavuuden kannalta. Pysäköinnin järjestäminen edellyttää laitos- tai kansimaisia ratkaisuja, kun tonttitehokkuus lähenee osayleiskaavan suosittelemaa maksimia. Korkealla olevan orsiveden takia kellareiden rakentaminen on suunnittelualan keskiosissa kallista ja rakennusteknisesti haastavaa.

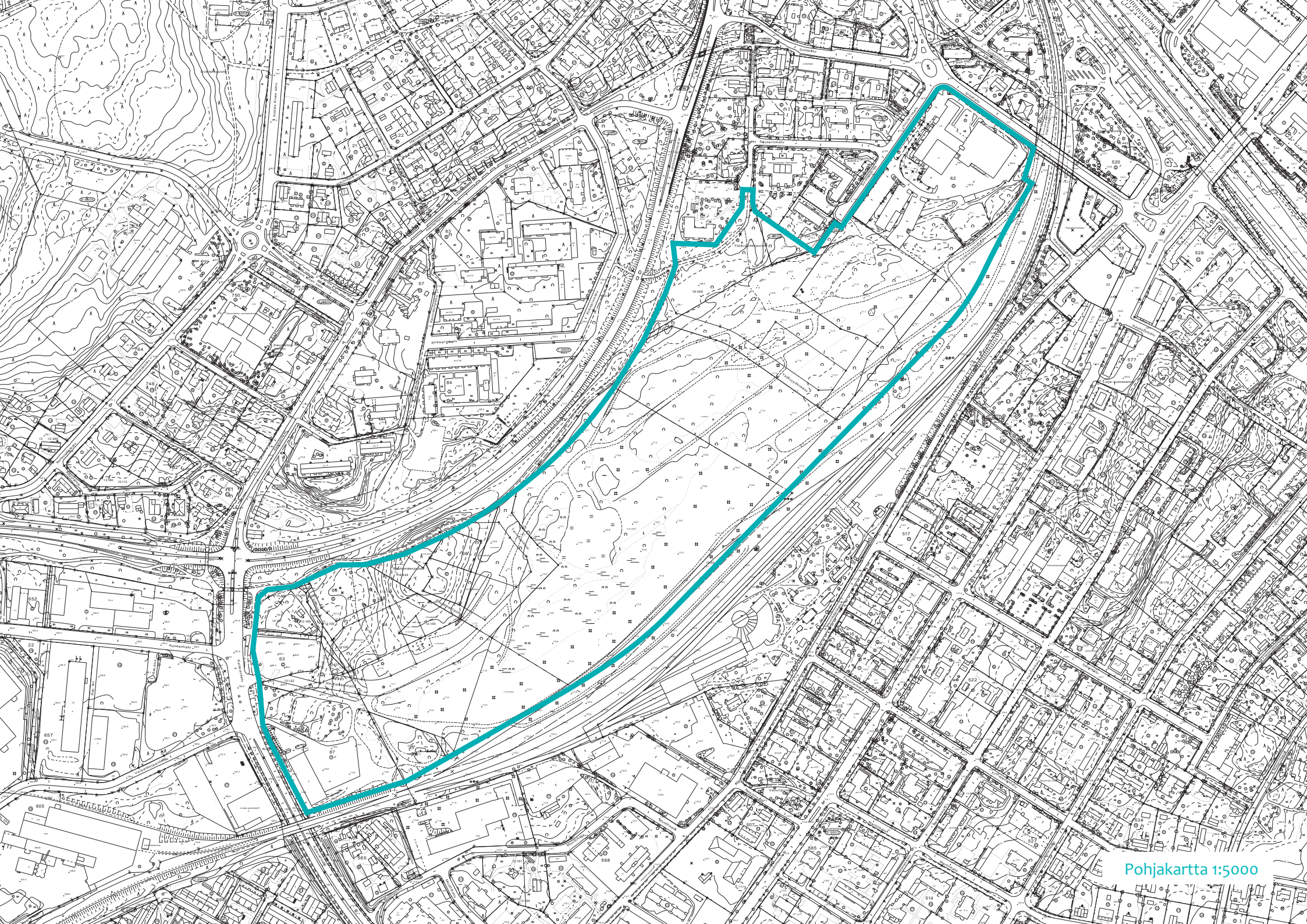
Toteuttamisen kannalta alueelle on tarkoituksenmukaista suunnitella yhden toimijan isompina kokonaisuuksina yhtiömuotoisesti toteutettavissa olevia asuntokortteleita, joille tulee olla mahdollista suunnitella monipuolinen, hallintamuodoltaan vaihteleva asuntovalikoima. Asuntojen koot voivat vaihdella siten, että mukaan saadaan sekä pientasuntoja että perheasuntoja.

5.3. Renton kiinteistö (entisen kenkätehtaan alue)

Koulutontin pohjoispuolella on Rentto Oy:n entinen kenkätehtäsrakennus, joka on peruskorjattu 1990-luvulla virastokäyttöön. Rentto Oy:llä on ollut säännöllisesti vireillä laajennushankkeita, joilla on tavoiteltu asemakaavan salliman rakennusoikeuden hyödyntämistä tai asemakaavan muuttamista tehokkaamman rakentamisen sallivaksi. Kilpailijat voivat tehdä ehdotuksia tontin täydennysrakentamisesta etenkin Hangonratapihan avoimeen maisematilaan rajautuvan kaupunkijulkisivun/silhuetin suhteen. Tontti varataan pääasiassa toimistokäyttöön, mutta kilpailijat voivat tutkia myös vähäisemmässä määrin asuntojen sijoittamista kiinteistölle.

5.4. Siltakansi

Keskustaajaman osayleiskaavaehdotuksessa (27.3.12 kv. 16.4.2012) keskustatoimintojen alue ulottuu kilpailualueen pohjoispäässä Hangonradan ylittävän Siltakadun sillan eteläpuolella myös Hangonradan päälle toteutettuna esimerkiksi kansirakenteena. Kilpailijat voivat esittää sille sopivia toimintoja ja näyttää näiden toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen suhde ympäröiviin alueisiin päin. Kilpailijat voivat myös esittää ideoita tämän rakentamisen toteuttamiseksi ottaen huomioon rautatieliikenteestä aiheutuvat rajoitteet.

5.5. Uusi keskuslukio

Lukiolle kaavailtu paikka varattiin koulutoimintaan vuosina 2002-03 vireillä olleessa Hangonsillan alueen asemakaavan muutoshankkeessa, jossa paikalle kaavailtiin yhtenäisperuskoulua. Vuoden 2011 kouluverkkoselvityksessä paikka osoitettiin tulevalle keskuslukiolle, joka yhdistää nykyiset Sveitsin lukion ja Hyvinkään yhteiskoulun lukion (HYK). Keskuslukion sijoittaminen Hangonsillan alueelle merkitsee asemakaavan muuttamista. Muutostyö käynnistyy aikataulullisesti rinnan ideakilpailun kanssa. Lukiotontin laajuus ja muoto poikkeavat aikaisemmista suunnitelmista. Tontin tarkempi sijainti ja laajuus tulee arvioida uudelleen huomioiden paikalle sijoituvan koulun erilainen luonne ja mm. Hangonradan suuntaan käytössä olevan tilan supistuminen Liikenneviraston kanssa tehdyssä rata-alueen aluevaraus selvityksessä (SITO, 2011).

Hyvinkään keskuslukio on kaavailtu toteutettavaksi siten, että koulu olisi käytössä vuonna 2015. Keskuslukion hankesuunnittelu käynnistyy samaan aikaan kun ideakilpailu on käynnissä. Kilpailijoiden tulee kuitenkin tarkastella koulun sijoittamisen maankäytöllisiä ja kaupunkikuvallisia mahdollisuuksia. Lukion alustavan tilaohjelman laajuudeksi on arvioitu 8 000 – 10 000 kerrosneliometriä. Koulurakennus koostuisi ainakin kolmesta pääasiallisesta tilaryhmästä. Kes-

keiset yhteiset toiminnot (mm. ruokasali, kirjasto, auditorio ja aulatilat) muodostavat oman kokonaisuutensa. Luokkahuoneet sijaitsisivat kolmikerroksisessa siipiosassa. Lisäksi lukioon liittyy suurehko liikuntahalli aputiloineen, joka soveltuu esim. salibandypeleihin. Lukion lisäksi tiloissa voi toimia myös kansalais- ja musiikkiopisto. Erytystä huomiota on kiinnitettävä koulun kaupunkikuvalliseen ratkaisuun eri suunnista lähestyttäessä, pysäköintiratkaisuihin sekä koulun liittymiseen Hangon radan ylittävään uuteen kevyen liikenteen siltaan ja liikuntapuistoon.

5.6. Kaupunkikuvan täydentäminen

Kilpailualue rajautuu pohjois- ja kaakkoisreunoiltaan kaupunkikuvallisesti herkälle alueelle, johon liittyy valtakunnallisesti merkittävä Hyvinkään asemien rakennettu kulttuuriympäristö, jolla on keskeinen asema rautatiehistoriassa aikanaan vilkkaana kolmen radan risteyspaikkana. Rautatieaseman ja kilpailualueen rajaksi muodostuva Hangon radan ylittävä silta on kilpailualueelle avautuvien näkymien kannalta keskeisessä asemassa. Jalankulkuliikenne rautatieasemalta ohjautuu kilpailualueelle sillan alitse ja toisaalta sillan päällä kuljettaessa on mahdollisuus katsella koko kilpailualueutta: Renton kiinteistöä ja tulevaa keskuslukiota sekä uutta asuntoaluetta ja erityisesti sen julkisivua Hangon radalle ja Rautatiemuseon alueelle päin.

Paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuuksia ovat Siltakadun - Kautonkadun alue, johon sisältyy mm. Renton entiseen kenkätehtaan kiinteistö, sekä Uudenmaankadun - Hyvinkäänkadun kokonaisuus, joka eteläkulmastaan ulottuu Hangonradan avoimeen maisematilaan ja Hyvinkäänkadun varren silhuettiin.

Kilpailualue tulee kaupunkikuvallisesti merkittävästi esille myös Läntisen yhdystien varrella. Moottoritien liittymän jälkeen kaupungin keskustaa kohti saapuva huomaa saapuvansa kaupungin keskusta-alueelle vasta Läntisen yhdystien ja Riihimäenkadun risteuksen liikennevaloissa. Kilpailijoilla on mahdollisuus ehdottaa Läntisen yhdystien varten rakentamista, joka muodostaa kaupungille mieleen jäävän ja identiteettiä luovan sisääntulonäkymän ja jonka viesti tukee myös Hyvinkään imagoa kiireettömän kotoilun ja aktiivisen arjen kaupunkina.

5.7. Liikenne ja pysäköinti

KATUVERKKO

Tulevan asuinalueen liikenne- ja pysäköintiratkaisun tutkiminen on keskeinen osa suunnittelutehtävää.

Kilpailualue liitetään katuverkkoon pääasiassa Läntiseltä yhdystieltä. Suunnittelualueen pohjoisosaan,

KUVA 14. Viistokuva Hangonsillan alueesta koillisesta kuvattuna (Lentokuva Vallas Oy 2009).

jolle sijoittuvat mm. Renton kiinteistö ja tuleva keskuslukio, voidaan järjestää ajoneuvoliittymä myös Suutarinkadun ja Siltakadun kautta.

Kilpailualueen länsiosan kaupan ja työpaikkojen alueet liitetään lähtökohtaisesti Kalevankatuun. Nykyinen liittymäalue, johon kilpailualueelta johtaa Rauhämäenkatu, ja johon vastapäätä Hiiltomon puolelta liittyvät lyhyellä matkalla myös Koneenkatu ja Verkahteaankatu, on liikenteellisesti sekava ja tarvitsee selkeyttämistä.

Voimassa olevassa asemakaavassa on ollut 1980-luvulta saakka varaus Ystävydenkadulle, joka liittyisi Läntiseen Yhdystiehen Renton kiinteistön ja siihen liittyvien teollisuuskortteleiden eteläpuolella. Ystävydenkatu toimii lähtökohtaisesti suunnittelualueen pohjoisosan yhteytenä Läntiselle yhdystielle. Sen sijaan asemakaavan ajatus viedä Ystävydenkatu Hangonradan ylittävän Siltakadun sillan alitse rautatieaseman ympäristöön ei voi toteutua nykyisessä rata-alueen suunnittelutilanteessa. Sen sijaan laitimmaisesta silta-aukosta voi johtaa kevyen liikenteen yhteyden.

Ajoneuvoliittymät Läntiselle yhdystielle ovat mahdollisia yhdestä tai kahdesta kohdasta, joista toinen on asemakaavan mukaisen Ystävydenkadun liittymä. Kyseiselle paikalle rakennetaan väliaikainen katuliittymä palvelemaan vuonna 2013 asuntomes-

supysäköintiä. Yleiskaavaehdotuksen AK-1 -alueelle voidaan järjestää ajoneuvokatuysteys myös Kalevankadun varrelta.

Kilpailualueen rajautumisessa Hangonradan suuntaan noudatetaan Hyvinkään kaupungin ja Liikenneviraston vuonna 2011 laatiman aluevaraus suunnitelman mukaista rautatiealueen levyttä. Suunnitelmassa varaudutaan Hangonradan sähköistämiseen ja pitkällä aikavälillä henkilöliikennetään Rajamäen ja Klaukkalan kautta Vantaan Kivistöön. Alueelle on ehdotettu myös radanpidon huoltotukikohdan varaamista. Huoltotukikohtaan olisi järjestettävä pääsy raskaalla kuljetuskalustolla ja sen alue aidattava. Sähköistäminen ja junaliikenteen mahdollinen olennainen lisääntyminen henkilöliikenteen myötä merkitsevät reunaehdoja ratoja ylittävälle silloille, alittaville tunneleille ja tasokäytävälle.

KÄVELY JA PYÖRÄILY

Kilpailualueelle tulee osoittaa ainakin yksi korkea-laatuinen pyöräilyn ja kävelyn jatkuva yhteys rautatieasemalta Kalevankadulle ja varauduttava sen jatkamiseen Hiiltomon alueen kautta Sairaalanmäelle. Tämä yhteys on lähtökohtaisesti mahdollista osoittaa Suutarinkadun kautta kilpailualueen halki ja/tai Hangonrataa myötäillen Siltakadun sillan ali. Lisäksi alueen kautta on tarpeen järjestää poikittainen yhteys, joka lähtee Hangonradan itäpuolelta HYK:n ton-

tin pohjoispuolelta. Se kulkee kevyen liikenteen sillana Hangonradan yli (kts. yläkuva s.26) ja edelleen Hangonsillan alueen poikki ja Läntisen yhdystien alitse. Yhteystarve jatkuu Kirkkarin alueen läpi Sveitsipuiston luonnonsuojelu- ja virkistysalueelle sekä Sveitsin lukiolle, joka muutetaan kouluverkkosuunnitelman mukaan yhtenäisperuskouluksi. Kilpailijoiden tulee ratkaista Hangonradan ylittävän kevyen liikenteen sillan liittyminen maastoon Hangonsillan alueen puolella nyt tiedossa olevan rautatiealueen aluevarausuunnitelman pohjalta. Sillalta alas maaston tasoon laskeutuva ramppi voidaan esittää myös keskuslukiorakennukseen integroituna. Lisäksi kilpailijat voivat esittää toista Hangonrataa ylittävää tai alittavaa kävelyn ja pyöräilyn yhteyttä kilpailualueen eteläosaan. Kilpailijoiden odotetaan osoittavan näiden yhteyksien liittyminen nykyiseen kevyen liikenteen verkostoon.

PYSÄKÖINTI

Alueen tavoitteellinen tonttitehokkuus korkeimmallaan edellyttää muita kuin maanpinnan tasossa olevia pysäköintiratkaisuja. Alueen keskeisillä osilla paikoin korkealla oleva orsivesi tekee maanalaisen rakentamisen teknisesti ja taloudellisesti haastavaksi ottaen huomioon pohjavesialueita koskevat suunnittelumääräykset.

Alueelle on mahdollista esittää pysäköintilaitoksia. Erityisesti Renton kiinteistön ja keskuslukion ympäristön osalta ehdotuksessa tulee huomioida myös näiden toimintojen tuottama liikenne ja pysäköintipaikkatarve. Ehdotuksessa tulee perustella mahdollinen autopaikkojen sijoittuminen tontin ulkopuolelle esim. keskitettyihin pysäköintilaitoksiin tai käytetty poikkeava pysäköintinormi. Esimerkiksi kenkätehtaan kiinteistön kehittämissuunnitelmissa on esitetty tontin nykyisen pysäköintialueen paikalle useampitasoisista pysäköintilaitosta, joka tontinkäytön tehokkuudesta riippuen voisi pienin osin palvella myös ympäröiviä alueita.

Pysäköinnin osalta käytetään lähtökohtaisesti seuraavia autopaikkamääriä:

- Asuinkerrostalojen korttelialueella 1 ap/90 k-m²
- Liiketilat 1 ap/50 k-m²
- Toimitilat, ravintola- ja kahvilatilat 1 ap/70 k-m²
- Koulut ja päiväkodit 1 ap/100 k-m²

Pysäköinnin ja liikkumisen suunnittelussa tulee varautua myös kasvavaan sähkökäyttöisten ajoneuvojen määrään ja niiden laajenevaan kirjoon sähköavusteisista polkupyöristä sähköautoihin siten, että nykyisten ajoneuvoluokkien rajat tulevat hämärtymään. Koulutontilla ja asuntokortteleissa tulee huomiota kiinnittää myös polkupyörien pysäköintiin.

JOUKKOLIIKENNE

Suunnittelualueelle ei nykyisten suunnitelmien mukaan ole ajateltu järjestää merkittävää paikallisbus-siliikennettä. Koska suunnittelualueen lounaispää sijaitsee jo n. 1,5 kilometrin etäisyydellä keskustapalveluista, on kilpailualueella syytä varautua esim. kutsutaksipohjaisen joukkoliikenteen järjestämismahdollisuuteen alueen läpi.

5.8. Viheralueet

Kilpailualue liittyy Hyvinkään muuhun viheralueverkostoon lähinnä kevyen liikenteen raittien ja niihin liittyvien istutusten kautta. Alueen kautta tulee johtaa sekä pitkittäisiä että poikittaisia yhteyksiä, jotka parantavat alueen liittymistä ympäristöön kävelyn ja pyöräilyn keinoin ja jotka toimivat myös viheralueverkoston osia yhdistävinä käytävinä. Kilpailualueelle tulee sijoittaa ainakin yksi laajempi puistoalue, jolle on mahdollista sijoittaa asuinalueita ja läheisiä oppilaitoksia palveleva pallokenttä. Lisäksi Hangonsillan päiväkotit ja alueelle mahdollisesti sijoitettava toinen päiväkotit tarvitsevat tonttiin liittyvän puistoalueen, jonne voi sijoittaa myös yleiseen käyttöön tarkoitettua leikkipaikkaa ja ainakin yhden lähiliikunta- paikan. Näiden toiminnallisten pisteiden välille tulee osoittaa tarpeelliset viheryhteydet.

Kilpailijoiden tulee sopeuttaa viheralueiden määrä ja laatu ehdotuksen muihin ratkaisuihin.

Kilpailijoilta toivotaan ehdotuksia alueen kehittämiseksi tulevaisuuden puutarhakaupungin esimerkki-kohteeksi. Samalla tulee kuitenkin ottaa huomioon alueen toteuttamiseksi vaadittava rakentamisen tehokkuus. Korttelisuunnitelmissa voi ehdottaa uudenlaisia ratkaisuja viherrakenteiksi julkisivuissa, kattoterasseilla tai mm. parvekkeilla.

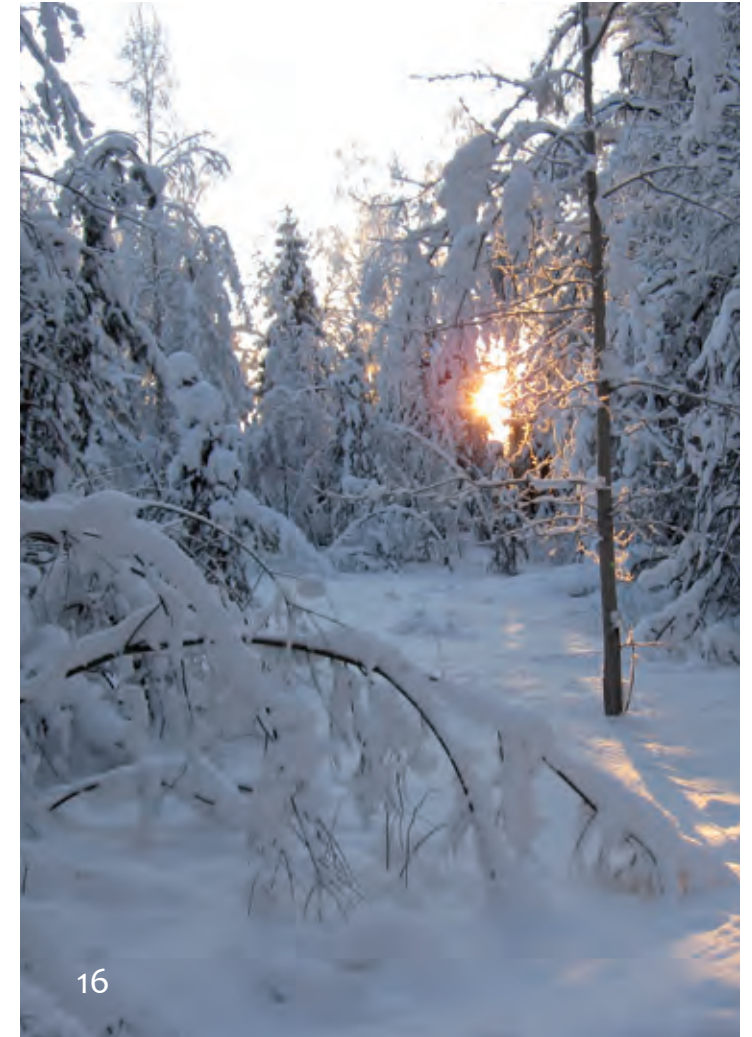
Kilpailijoiden tulee ottaa kantaa alueelta inventoitujen luontokohteiden tai pehmo-GIS –kyselyssä esille nousseiden ympäristön asukkaille tärkeiden viheralueiden säilyttämiseen ja liittämiseen ehdotuksen rakennettuun ympäristöön.

Alueen inventoituihin paikallisesti arvokkaihin luontokohteisiin kuuluu ratapenkköjen paahteisilla rinteillä viihtyvää ruderaattikasvillisuutta, jota on mahdollisuus säilyttää siirtämällä uuteen sopivaan paikkaan. Tämän lisäksi maininnan arvoisia ovat pehmo-GIS –kyselyssä esiin nousseet Rauhamäen metsäinen kukkula sekä Läntisen yhdystien varressa oleva puusto ja muu rehevä kasvillisuus sekä kuor- mausalueen lammikot.

KUVAT 15 ja 16: Talvisia näkymiä
Hangonsillan alueelta.
(Lauri Kopposela 2012)

15

16

5.9. Ympäristöhäiriöt

PILAANTUNUT MAAPERÄ

Alueen käytön historiansa vuoksi alueella on eri aseteisia pilaantuneen maan kohteita, joista osa on tutkittu ja puhdistettu. Renton kiinteistön, romuliikkeiden alueen, kuormausraiteiden keskeisen alueen ja autokatsastuskonttorin alueilla on tehty maaperän pilaantuneisuuden perustutkimus vv. 2000 - 2001 sekä lisätutkimus vuonna 2006, jotka antavat tiedon tutkimusalueen epäpuhtauksien sijainneista ja niiden laadusta. Pilaantuneisuus on pintamaakeroksessa, joka joudutaan poistamaan aluetta rakennettaessa, joten pilaantuneisuus ei aseta rajoituksia alueen suunnittelulle. Maaperä tutkitaan ja puhdistetaan tarkemmin ennen rakentamista eikä kilpailuehdotuksissa tarvitse huomioida maaperän pilaantuneisuutta.

LIIKENNEMELU

Vuoden 2003 melualuemallinnuksen mukaan Läntisen yhdystien varteen muodostuu 55 dB:n päivämelutason ylittävä kapea vyöhyke Läntisen yhdystien varteen. Hangonradan ratamelu taas ylittää 50 dB lähes puoleenväliin saakka ratapiha-alueen leveyttä.

RAUTATIELIIKENTEEN TÄRINÄ

Promethor Oy tutki kilpailualueella ja sen ympäristössä rautatieliikenteen aiheuttamaa tärinää talvella 2010 - 2011. Mittauksilla selvitettiin tärinän voimakkuus uusien rakennusten vaurioitumisriskin, tilojen käyttö- ja asumisviihtyvyyden sekä runkomelun kannalta. Suoritettujen mittausten mukaan raideliikenne aiheuttaa maankäytön suunnittelussa huomioon otettavaa tärinää. Rakennusten vaurioriski rajoittuu lähelle rataa suojaetäisyyden ollessa suurimmillaan 25 metriä. Tilojen käyttö- ja asumisviihtyvyyden kannalta määritetyn asuinrakennusten suojaetäisyyden voidaan arvioida olevan noin kymmenestä metristä kahdeksaankymmeneen metriin.

Mittaustulosten perusteella laadittiin tärinän vaikutusaluekartta. Lähimpänä rataa olevalla alueella asuinrakentamisen on arvioitu vaativan tärinänvaimennustoimenpiteitä. Kauimmaiselle alueelle voidaan sijoittaa asuinrakennuksia ilman vaimennustoimenpiteitä ja lisätutkimuksia. Kahdella keskimmaisella alueella tulee tehdä lisätutkimuksia. Alueiden jakaantuminen tärinän voimakkuuden perusteella on esitetty selvityksen liitekartassa. Rakentamisen sijoittamisen kannalta tärinähaitoille eniten alttiina oleva punaisella merkitty vyöhyke jää pääosin rata-alueelle. Myös keltaisella merkityllä alueella voivat vaimennustoimet olla tarpeellisia. Tärinäselvityksessä annettiin esimerkkejä tärinänvaimennusvai-

toehdoista savimaille ja karkeammille maalajeille sijoitettaville rakennuksille. Vaimennustoimet ovat kalliita, joten rakennusten sijoittamista tärinäherkille alueille tulisi välttää.

5.10. Esirakentaminen ja pohjavesi-olosuhteiden huomioon ottaminen

Vuonna 2001 tehdyssä esirakentamisselvityksessä tutkittiin erilaisia pohjavahvistus- ja perustamismenetelmiä tuolloisen maankäyttösuunnitelman mukaisille rakentamisen korttelialueille, katualueille tai puistoalueille.

Tarkempaan tarkasteluun valittiin vaihtoehdot B (Pilaristabilointi) ja F (Kevennysvaihtoehto osittaisella massanvaihdoilla). Ylipengerrystä tarkasteltiin lisäksi vielä erikseen, jos aluetta voidaan käyttää ylijäämämassojen läjitysalueena. Koulutontille tehtiin koepenkere, jonka painumisesta järjestettiin seuranta.

Esirakentamisselvityksen yhteenvedona todettiin, että turvealueilla yli 0,5 metrin lisätäyttö nykyisestä maanpinnasta on raja, jonka jälkeen painumat muodostuvat suuremmiksi kuin mitä tontti- ja virkistysalueilla voidaan sallia (<300 mm). Siksi alueen maanpintojen suunnittelussa tämä raja tulisi ottaa huomioon. Tontti- ja virkistysalueilla voidaan 0,5 - 1 m

ALUEEN MAISEMIA

KUVA 17. Näkymä ratapihalta. Taustalla rautatiemuseon rakennuksia.

KUVA 18. Ratanäkymä rautatiemuseon suuntaan.

KUVA 19. Jäänteitä ratapihatoiminnasta.

KUVA 20. Näkymä Hangonradan ylittävän sillan suuntaan.

KUVA 21. Autokatsastuskonttorin aluetta.

KUVA 22. Mahdollisesti rautateihin liittyviä rakenteita.

Kuvat 17-21: Mika Ahonen 2010
kuva 22: Anne Jarva 2012

täyttökorkeudella saada painumat alle 300 mm käyttämällä kevennystäyttöä, esim. kevytsoraa, mutta kustannukset ovat korkeammat. Katualueilla alle 100 mm kokonaispainumaan pääsemiseksi esitettiin käytettäväksi turpeen stabilointia tai massanvaihtoa.

Esirakentamistarkasteluissa esitettiin selvitettäväksi kahta vaihtoehtoista menetelmää, jotka tukevat toisiaan:

Pilaristabilointi katualueilla, joissa sallittu painuma on alle 100mm.

Kevennystäytöt kevytsoralla, joilla pienennetään painumia tontti- ja virkistysalueilla alle sallitun rajan 300 mm.

Lisäksi esitettiin harkittavaksi alueen tai sen osan käyttämistä ylijäämämassojen vastaanottoalueena. Massoilla esikuormitetaan turvepohjaista maata ylipenkereellä, jolloin riittävä osa painumista tapahtuu ennakkoon ennen varsinaisen rakentamisen aloitusta.

Turpeen painumisominaisuuksien selvittämiseksi rakennettiin koepenkere yhtenäisperuskoululle varatulle tontille (nyt alustava keskuslukion tontti).

KUVA 23: Rauhamäen alueen reunalla kulkeva oja
(Anne Jarva 2011).

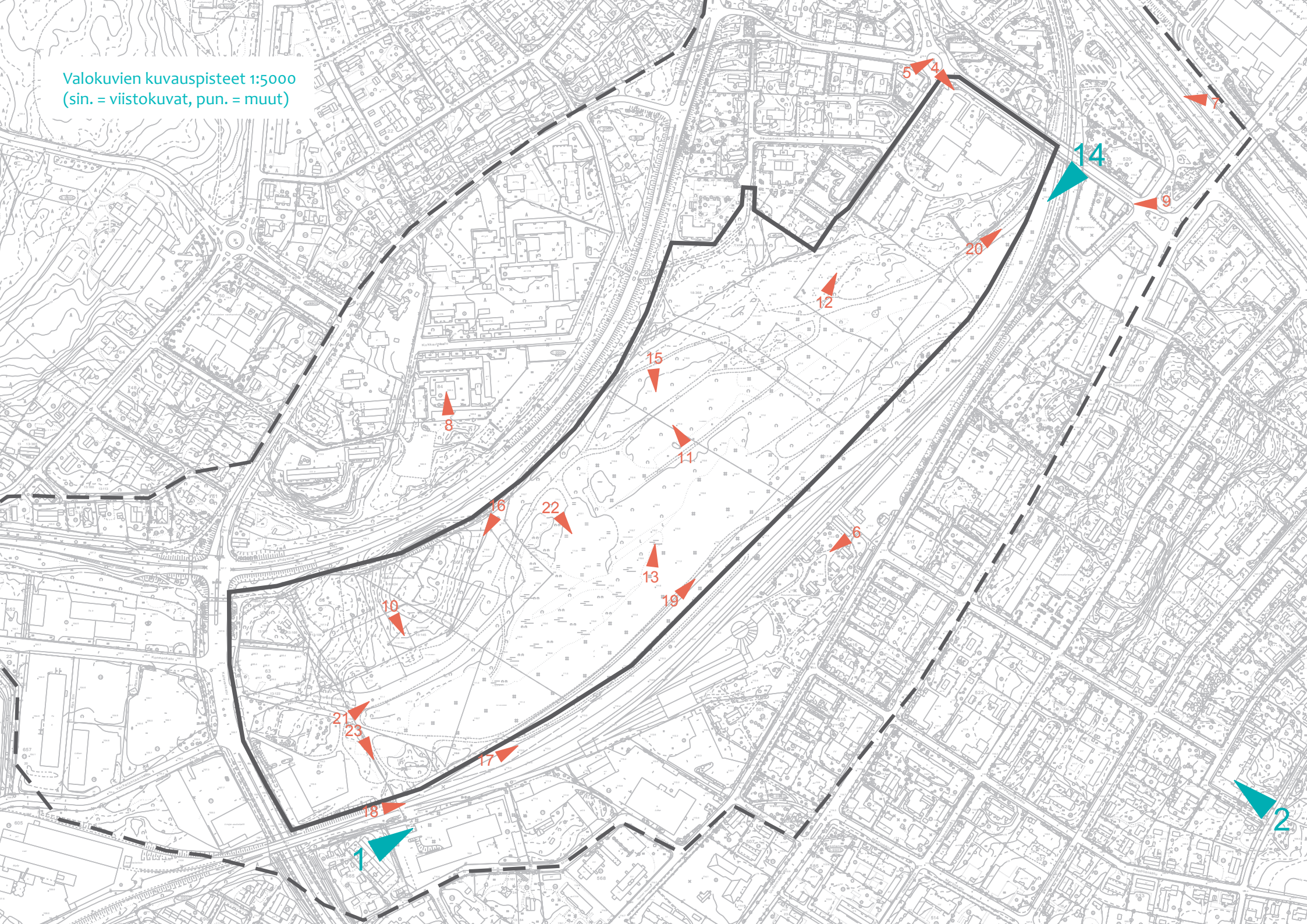
Alue sisältyy Hyvinkään I luokan pohjavesialueeseen. Alueella esiintyy orsivettä lähellä maanpintaa, joten kellarirakentaminen muodostuu kalliiksi.

5.11. Kunnallistekniikka

Kuntatekniset runkoverkot kulkevat Läntisen yhdystien ja Kalevankadun alla. Rautatiemuseolta johtaa jätevesiviemäri kilpailualueen poikki Läntiselle yhdystielle. Rauhamäenkadun alla kulkevat niin vesijohto, sadevesiviemäri kuin jätevesiviemärikin.

Hyvinkäällä kiinnitetään erityistä huomiota Vantaanjoen vesistöön päätyvien vesien määrän ja laadun hallintaan hulevesisuunnittelun keinoin. Alueen hulevesiä tulee viivästyttää tarvittavassa määrin. Hulevesien käsittelyssä on noudatettava vesien syntyta- paan perustua käsittelyä: kattopinnoilta kertyviä vesiä voidaan käyttää hyödyksi esim. kasteluvetenä, kun taas esim. pysäköintialueilta kertyviä vesiä käsitellään ensisijaisesti viivyttämällä.

Valokuvien kuvauspisteet 1:5000
(sin. = viistokuvat, pun. = muut)

6 Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Keskeisenä ehdotusten arvosteluperusteena on se, kuinka hyvin ehdotuksessa toteutuvat edellä kuvatut kilpailun tavoitteet ja onko ehdotus sopusoinnussa annettujen suunnitteluohjeiden kanssa.

Ensisijaisesti arvostellaan varsinaiselle suunnittelualueelle esitettyjä ratkaisuja. Tarkastelualueelle ehdotetut toimenpiteet lasketaan lisäansioiksi.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota ehdotusten toiminnalliseen rakenteeseen ja niiden liittymiseen ympäröiviin alueisiin, kuten Hyvinkään aseman ympäristöön, Hangonradan yli keskustaan ja Viertolan kaupunginosaan, Kalevankadun yli Hiiltomon alueelle sekä Läntisen yhdystien yli Sveitsinpuistoon ja Kirkkarin alueelle. Arvostelussa tutkitaan myös toimintojen sijoittelua ja integroimista suhteessa valittuun liikenne- ja viherverkostoratkaisuun. Niin ikään arvostellaan kortteleiden sommittelua, keski-suuren kaupungin keskustaan sovellettavissa olevia asumisen uusia konsepteja, asumisratkaisujen monipuolisuutta ja niiden arkkitehtonista laatua. Lisäksi kiinnitetään huomiota kaavatalouteen ja ratkaisun ekologiseen toimivuuteen.

Arvostelussa ehdotusten merkittävät ansiot ovat tärkeämpiä kuin yksityiskohtien virheettömyys.

Yhteenveto keskeisistä arvosteluperusteista

- Ehdotuksen arkkitehtoninen kokonaisuus ja omaleimaisuus
- Keskustan rajojen täsmentyminen kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti
- Uuden kaupunginosan liittyminen olemassa olevaan ympäristöön
- Kaupunkikuvaltaan laadukkaan, tehokkaan ja vihreän kaupunkirakenteen luominen
- Liikenteellisten järjestelyjen selkeys ja sujuvuus (ajoneuvoliikenne, pyöräily ja kävely)
- Asuntokortteleiden ja asuintalotyyppien monipuolisuus, laadukkuus ja innovatiivisuus sekä tulevaisuuden asumistarpeiden ennakointi
- Renton kiinteistön luonteva täydennysrakentaminen kiinteistön kehittämisen ja kaupunkikuvan kannalta
- Keskuslukion toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen yhteys ympäristöön
- Kalevankadun toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen kehittäminen
- Erityisesti asuinrakentamisen ja pysäköintijärjestelyjen toteutuskelpoisuus

KUVA 24. Ilmakuva 1990-luvun puolivälistä.

7 Ehdotusten laadintaohjeet

7.1 Vaaditut asiakirjat

Kilpailussa laaditaan seuraavat asiakirjat:

1. Rakeisuuskaavio 1:5 000

Kaaviossa esitetään rakennusmassat tummennettuina, ei varjostettuina. Kaavion tarkoituksena on havainnollistaa rakentamisen painopisteitä; sijoittumista ja tiiveyttä. Kaavio tehdään karttapohjalle, jossa on valmiiksi tummennettu kilpailualueita ympäröivät rakennukset.

2. Yleiskuva kilpailualueesta (A) ja tarkastelualueesta (B): yksi tai useampi kaavio 1:5 000 + vinjettejä.

Kaavioissa esitetään kilpailu- ja tarkastelualueen maisema- ja kaupunkirakennekokonaisuus:

- maankäytön pääpiirteet
- viheraluejärjestelmä ja hulevesien käsittelyn pääpiirteet
- eri liikennemuotojen reitit (joukkoliikenne, katuverkko, kevyen liikenteen reitit)
- maiseman ja kaupunkikuvan kehittämiseksi ehdotetut toimenpiteet vinjetein ja sijoitettuna kartalle

3. Kilpailualueen mitoitus tiedot kortteli/tonttikohtaisesti, maankäyttökaavio 1:2 000 ja yhteenvetotaulukko.

- käyttötarkoitukset (mm. asuin-, palvelu- ja yleisten rakennusten alueet sekä katu- ja viheralueet)
- kerrosluvut ja kerrosalat
- pysäköintialueet autopaikkamäärineen, koulutontilla ja asuntokortteleissa myös pyöräpysäköinti

4. Havainnekuva kilpailualueesta mittakaavassa 1:2 000.

Piirustuksessa esitetään rakennukset, aukiot, piha-, puisto- ja liikennealueet yms. Rakennukset varjostetaan ja suunnitelma väritetään. Auringonvalo tulee 45 asteen kulmassa lounaasta.

5. Tarkempi suunnitelma asuinalueelta, kartta mittakaavassa 1:1000 ja aksometrinen kuva 1:500.

Kilpailijan valitsemalta keskeiseltä alueelta. Kuvissa esitetään rakennukset, piha- ja katutilat, autopaikat, puusto, istutukset ja muu lähiympäristö.

6. Silhuetit/ aluejulkisivut ja poikkileikkaus 1:500

Silhuetit / aluejulkisivut Hangonradalle ja Läntiselle yhdystielle päin (tai merkittävä katkelma) sekä leikkaus (tai merkittävät katkelmat), jossa näkyy liittyminen Hangon radan ja toisaalta Läntisen yhdystien puolen olemaan olevaan rakenteeseen

7. Vähintään yksi perspektiivikuva ja muuta havainnollistavaa aineistoa.

Ratkaisun keskeisistä kohdasta.

8. Selostus A4-koossa.

Selostuksessa esitetään ratkaisun pääperiaatteet, vaiheittain rakentaminen ja selvitys toiminnoista mitoitus-tietoineen. Selostus toimitetaan kahdena kappaleena, joista toinen kiinnitetään planssiin, toinen toimitetaan irtolehtinä.

Piirustusten tulee olla julkaisukelpoisia ja käsittelyn kestäviä. Piirustukset kiinnitetään vaakasuuntaisille A1-kokoisille (840 x 594 mm) jäykille alustoille. Sallittu planssien lukumäärä on enintään kuusi. Plansseja ei saa päällystää muovin. Vaadittu kilpailuaineisto tulee toimittaa myös A3 -kokoisina paperitulosteina sekä pdf-tiedostoina CD-ROM -levyllä. A3-kokoon tulostettavien pdf-tiedostojen resoluutio on oltava 300 dpi. Tunnistetiedot on poistettava tiedostoista.

7.2 Kilpailusalaisuus

Kilpailuehdotuksen jokainen asiakirja on varustettava nimimerkillä. Kilpailuehdotuksen mukana on lähetettävä suljettu ja nimimerkillä varustettu läpinäkymätön kirjekuori joissa on päällä merkintä "Nimikuori" ja sisällä ehdotuksen nimimerkki ja tekijän nimi, osoite ja puhelinnumero sekä mahdolliset avustajat.

Palkitsematta tai lunastamatta jääneet ehdotukset voidaan hakea kaksi viikkoa kilpailutöiden näyttelyn jälkeen Hyvinkään kaupungintalolta, Kankurinkatu 4-6.

7.3 Kilpailuehdotusten sisäänjätö

Kilpailuaika päättyy 19.10.2012.

Jos kilpailuehdotus jätetään suoraan järjestäjälle, se tulee toimittaa virastojen aukioloaikana 19.10.2012 klo 15.00 mennessä osoitteeseen:

Hyvinkään kaupunki
Tekniikka ja ympäristö
Suutarinkatu 2 D, 2.kerros
Hyvinkää

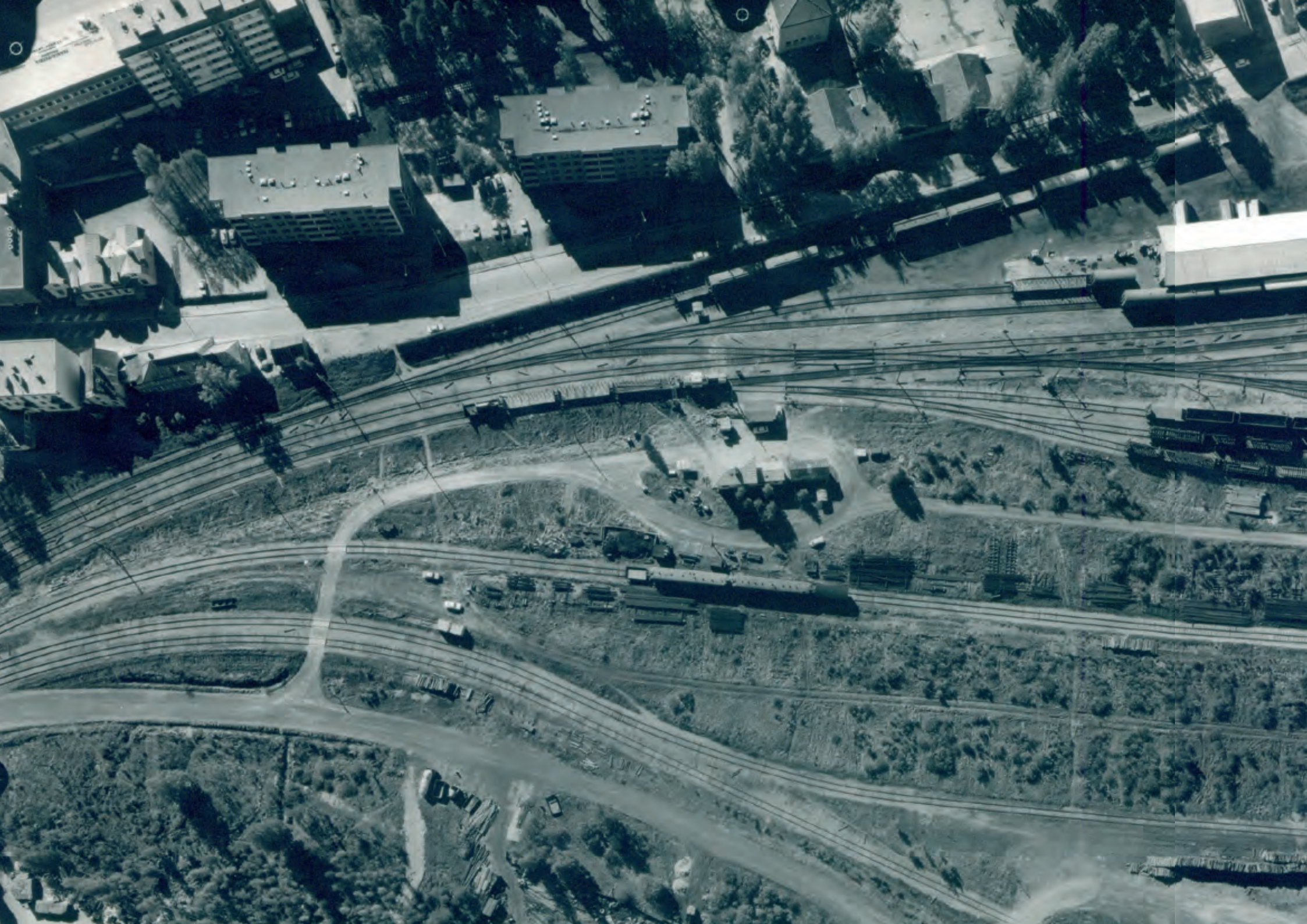
tai jätettävä viimeistään 19.10.2012 todistettavasti postin tai muun kuljetuslaitoksen kuljetettavaksi osoitteeseen:

Hyvinkään kaupunki
Tekniikka ja ympäristö
PL 21
05801 Hyvinkään kaupunki

Kilpailijan on varmistettava, että lähetyksen päällä on postin tai muun kuljetuslaitoksen merkintä sisäänjättöpäivästä. Lähetyksen päälle on merkittävä "Hangonsillan alueen ideakilpailu".

Ehdotuksen jättäjän on varmistettava, että vastaanottaja merkitsee pakettiin sisäänjättöajan.

Palkintolautakunta

HYVINKÄÄ *h*